

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Srajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Lunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECE

Moda in plača

Obhajali smo gotovo najpomembnejši družinski praznik v cerkvenem letu — praznik sv. Družine. V ljubljanski okolici so z lepim cerkvenim in domačim prosvetnim slavljem, ki mu je prisostvoval tudi najvišji dušni pastir v deželi, dali novo pobudo za božji hram, prvi v Sloveniji, ki bo posvečen sv. Družini, a iz katerega naj bi se razvil božji blagoslov po vseh naših domovih, revnih in bogatih. Predvsem pa revnih! Prav revne družine pri nas in po vsej Jugoslaviji potrebujejo posebne pomoči danes, ko moralne in telesne nadloge, združene s splošno socialno stisko tako pritiskajo na nje.

Da je glavni vzrok propadanja družine, ki ima za posledice propadanje narodov in razpadanje držav, v prvi vrsti moralno propadanje poedincev in vsega družinskega življenja in da gospodarski činitelji ne igrajo pri tem odločilne vloge, ne zanikajo danes niti socialni ekonomski najbolj racionalni naziranj. Danes prihaja obupen klic državnika »Otrok ni!« prav tako iz držav, ki so prestale grozote svetovne vojne in trpe še hujše pomanjkanje, kakor n. pr. iz Švedije, ki se sploh ni vojskovala in niti gospodarsko ne trpi tako kakor mi. »Kristusova milost utrjuje srčno vez ljubezni in milosti v zakonu in dviga družino v svetost, v kateri vzkljuje otroci kakor lilije. Ona blagoslovlja ljubezen staršev do otrok, lajša žrtve in trud, kaže na večno plačilo, sili otroke, da s strahom, ljubeznijo in pokorščino razveseljujejo starše in jim sladijo žrtve.« Tako popisuje škof dr. S. Waitz blagodejne učinke krščanskega življenja na družino, toda isti škof v istem sestavku poziva stanovske organizacije, naj svojo gospodarsko politiko usmerijo v tem pravcu, da si priborijo družinske plače in si jih zagotovijo. Ta politika mora preprečiti drzne spekulacije v gospodarstvu in z vsemi sredstvi vplivati na to, da se reši problem prebivalstva. »To se bo zgodilo tedaj, ko otrok ne bo več breme družine, ampak njeno veselje in njen blagoslov.« Isti pisec trdi, da ne more današnja družba na nobenem drugem mestu spoznati, kako je obolela, kakor prav na škodi, ki jo je zadal družini gospodarski in socialni razvoj.

Ne cerkveni pastirji ne krščanski politiki niso podcenjevali vplivov gospodarskih činiteljev na družinsko življenje, na moralno višino tega, pa naj se kaže v najvidnejšem zunanjem znaku, v številu otrok, ali kakorkoli. Zato so tudi vselej poudarjali potrebo zboljšanja socialnega stanja družine; ta poudarek se je konkretiziral v prvi vrsti v zahtevi po »družinski plači«. To se pravi, družinski glavar naj bi prejemal tolikšno plačo, da bi z njo zamogel preživljati družino svojemu stanu primerno.

Predaleč nas bi zavedla preiskava, katere in katerega stanu plače danes res ustrezajo pojmu družinske plače. Lahko pa ugotovimo, da je gospodarska kriza, združena z nesocialnim pojmovanjem razmerja med delodajalcem in delavcem ter tudi z neobjektivnim vrednotenjem dela, splošno znižala plače izpod stopnjo »družinske« plače. Želja vsakogar, ki mu je pri srcu usoda naše družine in naše države sploh — saj je družina prva celica socialnega življenja — mora biti ta, da se razlika med dejansko in družinsko plačo čim bolj zmanjša. V tem pogledu bi bilo dobro, ko bi država kot največji delodajalec — na katerega se kaj radi sklicujejo tudi zasebniki — postavila zgled, upoštevajoč tudi, da je dobro plačano uradništvo, ki jamči za solidnost in ekspeditivnost državnega aparata, glavni stebel države.

Podjetje, ki ne more svojih dohodkov povečati, mora znižati izdatke, ako hoče spraviti svoje gospodarstvo v ravnovesje. Ta gospodarski zakon velja seveda tudi za družinsko gospodarstvo. Toda tu stojimo pred uganjo, koliko lahko črtaemo iz družinskih proračunov, da dosežemo zlato sredino, da odmečemo res samo nepotrebno, ne pa toliko, da moramo v resnici stisniti pas za nekaj lukenj. To je težka zadeva. Ne pozabimo na dejstvo, da današnja družba ali vsaj tista manjšina, ki danes daje ton družabnemu življenju, noče računati s trdo resničnostjo. Moda ne priznava krize, ona gre dalje svojo pot. Pod »modo« ne razumemo samo modo v oblačilni stroki, ampak ves kompleks vodil in naziranj, upravičenih ali neupravičenih, ki dejansko uravnavajo sodobno družabno življenje. In s to modo mora danes računati vsakdo, ki se hoče v današnji družbi uveljaviti, tudi tisti, ki hoče nanjo vplivati; sicer mu pritisnejo na pečat znamenje starokopitneža. Ne gre nikakor za snobizem, ampak današnja družba postavlja na vsakega izobraženca ta svoja vodila in svoja pojmovanja o zunanjih oblikah življenja kot najbolj elementarno zahtevo, kot prvi pogoj vsakega kretanja v javnosti.

In ta moda postaja moloh, ki žre belice ubogega uradnika in daje rast sivim lasem družinskim glavarjem in skrbnim materam. Tem bolj odpira svoje žrelo, čim manjše je mesto, v katerem živiš. To je poglavje o malomeščanski miselnosti. Revije iz velikomestnih in aristokratskih salonov, iz katerih strižejo »dame« v kavarnah najnovejše vzorce, potencirane z malomeščanskim strahom, da bi vendar ne zaostajali za velebestno elito, dajejo kolorit družabnemu življenju po naših lokalih. Da, ta moloh žre denar, ustvarja obroke, ki se plodijo kakor trakuja. Ponizuje može, ki nimajo denarja, pred ženami, od katerih terja svilo, kačjo kožo, barvilo in kaj še vse.

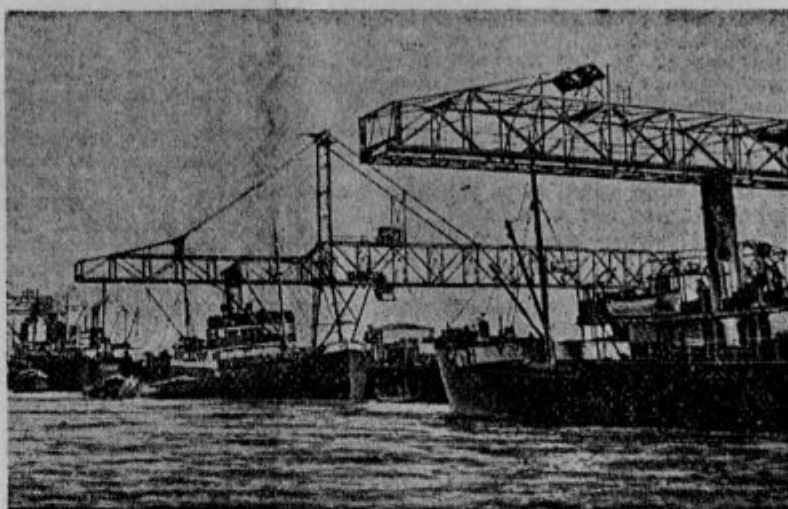
Ponižuje naše matere, ki si skoro ne upajo več na ulico. Zakaj ni hujšega trenutka za skrbno ženo, ki se je ves dan ubijala z otroki, kakor tisti, ko stopiš z njo v sodobno družbo in ti jo »dama« premeri od nog do glave ter s pomilovanjem sikne: »... kakor kakšna kmetica.« Ta moloh ubija

Iz Gdinje v svet

Varšava, 16. jan. TG. V poljskem zunanjem ministertvu vlada z novo veliko delavnost in sicer na dveh različnih poljih. Prvič je poljska diplomacija na delu v Baltiku, drugič pa išče trgovskih zvez z daljnim vzhodom. Glede Baltika je Poljska, ki se je v svojih odnosih z Rusijo, odkar ji vsiljujejo vzhodni pakt, zelo ohladila, sijajno izkoristila napetost, ki je v zvezi z umorom Kirova nastala med Rusijo in Letonsko — Rusija je dolžila letonskega generalnega konzula v Leningradu Biseniena, da je sodeloval pri zaroti — da si še bolj naveže nase Letonsko. Obisk Becka v Letonski, bližajoči se obisk švedskega zunanjega ministra Sandlerja tudi v Letonski, nedavni diplomatski obhod Beckov po skandinavskih državah, skupne poljsko-letonske vojaške manifestacije v mestu Davagaplis, trgovinska pogajanja med Poljsko in Letonsko, to so vse znaki velikih in obsežnih naporov poljske diplomacije, da si ustvari v Baltiku lastno politično območje, ki jo bo moglo še bolj osamosvojiti od raznih načrtov zapadnih velesil, ki ji to hočejo izvesti s pomočjo Rusije.

Toda prav značilno je tudi povečano delovanje poljske diplomacije na trgovinskem polju. Poljska si hoče na vsak način osvojiti nekatera tržišča na bližnjem vzhodu, kakor pred-

Nova sila na svetovnem trgu

Gdinja, trgovsko pomorsko izhodišče Poljske v svet

vsem na vzhodni obali Azije. V ta namen bo ustanovila celo vrsto častnih konzulatov in sicer v Colombo, Singapurju, Kantonu, Honkongu ter za bližnji Vzhod v Bariju in v Galacu. V Oski na Japonskem pa nameravajo ustanoviti mogočen generalni konzulat. Zunanje ministertvo, ki ima v svojem področju poseben zavod za izvoz, je nadalje sklenilo, da pripravi za tekoče leto neke vrste »letečo razstavo«, ki naj bi obiskala Kitajsko, Mandžurijo in Japonsko. Druga podobna »leteča razstava« pa bo obiskala Indijo, med tem, ko se pripravljata skupina večjih industrijalcev na propagandno potovanje v Mandžurijo. Veliko pozornost obrača Poljska tudi afriškemu trgu in se je njeni izvozni trgovini posrečilo v enem letu, odkar se je začela malajziji za te kraje, zvišati svoj

Nova ofenziva Poljske, da si osvoji predvsem Baltik in Skandinavijo, nato pa svetovni trg Azije in Afrike

izvoz v Afriko za celih 49 odstotkov. Ustanovitev poljskega konzulata v Dakarju je samo vprašanje tednov. Nedavno je odšla posebna trgovinska komisija tudi v Abesinijo in tam navezala zelo koristne zveze. Tako je Poljska, ki je doslej izgubljala svoj čas v tiskani borbi ali z Nemčijo ali s Francijo, obrnila hrbet brezplodni politiki besedičenja in je začela z obširno zasnovano ofenzivo, da se kot velesila uveljavi tudi v svetu.

Beck in Laval

Zeneva, 16. jan. AA. Čeprav bolan, je g. Beck vendarle izrazil željo g. Lavalu, da bi se sestal z njim na razgovor. V političnih krogih naglašajo, da bi bil razgovor med obema državnikoma zelo zanimiv; najbrže bi govorila o razmerju med Francijo in Poljsko, o načrtu vzhodnega pakta in o francosko-italijanskem dogovoru.

Zeneva, 16. jan. c. Francoški zunanji minister Laval je zvečer ponovno obiskal poljskega zunanjega ministra Becka, ki je zbolel in ne sme zapuščati svoje sobe. Laval je topot znova načel razgovore o vzhodnem paktu, pa mu je Beck odgovoril, da Poljska na vzhodnem paktu načelno ni zainteresirana. Pač pa je Poljska pripravljena pristopiti k pogodbi, ki bo jamčila avstrijsko neodvisnost.

Pri Zvezi narodov

Po plebiscitu Na željo Nemčije odločitev odgodena

Zeneva, 16. januarja. c. Danes popoldne bi se morala vršiti seja Sveta Zveze narodov, ki bi naj zavzela stališče glede Posaarja. Zanimanje za sejo je bilo zelo veliko in ob štirih je bila dvorana polna častnikov. Toda naenkrat je bilo sporočeno, da je seja Sveta odložena na jutri. Svet trojice je namreč stopil v stik z nemško vlado in se pogaja o ureditvi posaarskega problema.

Kakor poroča Reuterjev dopisnik iz Berlina, je nemška vlada izrazila željo, da naj svet trojice čimprej konča svoje delo in izvrši predajo ozemlja Nemčiji. Nemški generalni konzul v Zenevi je dobil iz Berlina noto, ki jo mora danes izročiti tajništvu Zveze narodov. V tej noti prosi nemška vlada, da naj se izroči čimprej Posaarje Nemčiji. Seja Sveta Zveze narodov pa je bila odložena tudi zaradi tega, ker je Francija nenadoma sprožila debato o razorožitvi Posaarja, kakor to predvideva versajska mirovna pogodba. Tudi o tem bo moral sklepati Svet Zveze narodov in se obeta zelo težavna debata, ker se ne ve, če bo Svet Zveze narodov zavzel stališče, da je treba tudi hitlerjevske napadalne oddelke prištevati k oboroženim silam. Kakor se izve, se od večer naprej že povsod v Posaarju pojavljajo sive srajce napadalnih oddelkov. Če ostane pri zahtevi Francije, ni izključeno, da bodo hitlerjevski napadalni oddelki morali ostati v Posaarju še naprej prepovedani.

Danes je razvil največ delavnosti poljski zunanji minister Beck. Sestal se je z Litvinovom, Lavalom in baronom Aloisijem. Baje se je razgovarjal o vzhodnem paktu. Kakor pa se izve, je Beck ob tej priliki Lavalu izjavil, da se Poljski ne mudi za sklenitev vzhodnega pakta, ker smatra za važnejše, da se udeležuje politike v srednji Evropi in jo zato rimski sporazum mnogo bolj zanima nego vzhodni pakt.

Obračunavanje v Posaarju

London, 16. jan. b. Dopisnik »Daily Telegrapha« poroča iz Posaarja, da so se že pričela obračunavanja nad pristaši status quo. Te informacije pa potrjuje tudi dopisnik Reuterjevega urada, ki pravi, da ni zaprt samo Maks Braun (?), vodja socialnih demokratov, temveč razen že javljenih 20 komunističnih delavcev še 16 drugih oseb, ker so nemški fašisti našli pri njih orožje. Nekega delavca so tako pretepli, da so ga morali z resnim avtomobilom odpeljati v bolnišnico. Njegovo stanje je tako obupno, da bo le težko okrevljal. V prostorih uredništva in uprave »Arbeiter Vorwärtsa« je bila nenadoma izvršena hišna preiskava, zaplenjeno je bilo mnogo materijala, prostori pa zape-

naše družinsko življenje in se reži materam s številnimi otroki.

Nikdo si ne upa napovedati mu boji. On je vsemogočen. Dame iz njegovega kroga so v časih; za stolotine žena naših skromnih uradnikov, ki se noč in dan trudijo z vzgojo otrok, nihče ne ve. Boj proti njemu? Povzdignimo ponižane! Dvignimo jih z moralno podporo, dvignimo z družinskimi plačami tudi njihov socialni položaj! Tudi one imajo pravico do družbe, one predvsem so potrebne razvedrila v družbi. Romain Rolland je v svojem »Jean Christophu« napisal o takšnih materah, »da trud in solza ubijata dušo«. Kako lepo pravi Leon XIII.: »Človeka sili v družbo, kajti ta edina ga more popolnoma zadovoljiti.«

Prisluškovanje na telefonu

Saarbrücken, 16. jan. b. V mednarodnih krogih se komentira zanimiv in značilen dogodek, ki so ga doživela poveljstva inozemskih vojnih oddelkov v saarskem področju. Poveljniki so pri telefonskih razgovorih opazili, da jih nekdo posluša, čeprav so postavili posebne poljske telefonske proge. Da bi to prisluškovanje onemogočili, so poveljniki med seboj govorili v malajščini, ker znajo skoraj vsi častniki ta jezik, ker so dolgo služili v kolonijah. Kljub

Pomen bivanja g. Jevtiča v Ženevi

Znamenje povezanosti Male zveze z Balkansko zvezo

Zeneva, 16. jan. c. Veliko zanimanje je danes vzbudila tukaj vest, da prihaja jugoslovanski ministrski predsednik in zunanji minister Jevtič v Zenevo. Kmalu nato se je zvedelo, da prihaja g. Jevtič v Zenevo zato, da se v imenu Jugoslavije osebno udeleži zasedanja držav Balkan. sporazuma. To se sedaj tudi spravlja v zvezo z onim delom komunistične sestanka Male zveze v Ljubljani, v katerem se pravi, da hoče Mala zveza poslej sodelovati z vsemi svojimi zavezniki, posebno pa z državami Balkanskega sporazuma. Znano je, da je eden glavnih

tvorcev tega sporazuma ravno g. Jevtič. Po rimskem sporazumu med Francijo in Italijo hoče torej Mala zveza še bolj poglobiti svoje sodelovanje z balkanskimi državami. Zato je sklepati, da bo šlo delo za pomirjenje srednje Evrope samo v zvezi z okrepitevijo političnih zvez med državami Balkanskega sporazuma. Zato bo jutrišnji sestanek držav Balkanskega sporazuma, ki mu bo predsedoval turški zunanji minister Tevfik Ruždi Aras, zelo velikega pomena za nadaljno politiko Balkana.

Oboroževanje Avstrije

Čemu? Proti komu?

30 novih garnizij - dva armadna zbora alpinec

Dunaj, 16. januarja.

Očividno hoče tudi Avstrija na isti način kot Nemčija doseči popolno enakopravnost v oboroževanju. Znano je, da je pri zadnjem zasedanju Zveze narodov, jeseni 1934, avstrijski zastopnik baron Pflügl izrečno zahteval za Avstrijo polno enakopravnost v oboroževanju ter to zahtevo utemeljil ne samo s potrebo, da se Avstrija zavaruje proti notranjim poskusom nasilnih preokucij, marveč tudi načelno, češ, da je avstrijska neodvisnost in samostojnost s temi raznimi omejitvami žaljena. Med tem pa se sdi, da Avstrija, ne da bi čakala na zahtevano dovoljenje, mirno nadaljuje oboroževanje in bo nekega dne, lik Nemčiji, Evropo postavila pred izvršeno dejstvo.

Zanimalo vas bo, da je avstrijsko vojno ministertvo dalo zgraditi pri Wellisu večje podzemeljsko vojaško letališče, čisto podobno nemškimi ali madjarskim podzemeljskim letališčem. Letališče je močno zastraženo in v avstrijskem tisku je prepovedano o tem pisati. Nadalje čujemo iz verodostojnih virov, da bo ali da je deloma že avstrijsko

vojno ministertvo ustanovilo 30 novih vojaških garnizij po vsej Avstriji, in sicer z izrečnim namenom, da prikrije javnosti natančno moč vojske. Nekatere garnizije bodo imele samo nedolžen bataljon, ki pa bo le priznana celica za nove polke. Isto se lahko tudi reče o pravkar izpeljani delitvi alpinskega poveljstva v dve ločeni zborov. Dozaj so imeli alpinec za vso Avstrijo enotno vrhovno poveljstvo. Odslej pa pridejo alpinec Tirola, Vorarlberga in Salzburga pod svoje posebno poveljstvo, koroški in štajerski alpinec pa pod svoje lastno s sedežem v Celovcu in z osnažno alpinskega vojnega zbora (Korpskommando), tako, da bo Avstrija imela odslej dva ločena zbora alpinec.

★

Honkong, 14. jan. b. Neka kitajska potniška ladja je pričela klicati na pomoč. Njen poziv je ujel neki kitajski parnik, ki jo je takoj oddal. Kitajska vlada je odposlala na pomoč najhitrejši kitajski parnik, da reši številne potnike.

Nemčija k rimskim paktom

Rimski dogovori so sad angleške diplomacije — Na mesto Rusije naj stopi v evropski politiki Nemčija — Zato naj se izpremeni verzajska pogodba — V srednji Evropi je priznano prvenstvo Italije — Nemčija mirno čaka, kaj se bo iz tega izcimilo

Berlin, 14. januarja.

Vprašate me, kakšno stališče zavzema napram celim vrstam paktov, protokolov in naveselov, ki sta jih sklenila v Rimu gg. Laval in Mussolini, nemška diplomacija. Najprej je treba reči, da se Nemčiji nikakor ne mudi, da bi se v tem oziru prenašala, in da lahko mirno čaka, kako se bodo vprašanja, ki sta jih načela imenovana državnik v Rimu, razvijala dalje, preden bo Nemčija vprašana, kaj o vsej stvari misli in ali sploh in v kakšni obliki bi se hotela pridružiti Laval-Mussolinijevemu načrtu o ureditvi srednje Evrope. Zakaj preden bodo ti načrti še v Pragi, Budimpešti in Belgradu (ne glede na Madjarsko, ki ima tudi pri tem besedo) do dobra prekuhani, bo preteklo zadosti časa, da Nemčija temeljito premisli, kaj prav za prav od nje hočejo in kaj so njeni interesi v trenutku, ko se ona ne nahaja nikakor več v položaju, da bi morala sprejeti vse, kar se ji servira, in ko je od nje odvisno, ali in kako se bo uresničilo, kar se je zamislilo v Rimu.

Nemčija dobro ve, da imajo rimski pakti zanjo dobre in sene strani in da bo treba tako ene kakor druge temeljito pretehtati in da ji je tudi dana prilika, vplivati na to, kako naj bi se rimska ideja razvijala dalje v njen prilog, zakaj nemška diplomacija nikakor ni tako kratkovidna, enostranska in zagrenjena, kakor se to ponavadi predstavlja. Vrh tega v Berlinu vedo, da imajo v diplomatični igri danes za seboj Anglijo. Zakaj to, kar sta Mussolini in Laval v Rimu zavrila skupaj, to je bilo pripravljeno v Londonu. Mi smo sicer čitali, kako je lord Eden nedavno v nekem govoru sentimentalno vzkliznil, da Anglija nič več ne skuša čuvati svojih koristi na podlagi slavnega uravnoteženja sil v Evropi, ampak da se naslanja na »kolektivni sistem miru«, toda kdo bi temu verjel, kdor pozna Veliko Britanijo, ki še nikoli ni menjala osnovnih načel svojega vladanja! Mi vemo, da je Anglija svojčas podpirala od Francije zamišljeni vzhodni pakt samo zato, da ne bi Francija, ako bi se, ta pakt izjalovila, sklenila s sovjeti politično in vojaško alianco. Zakaj v tem slučaju bi Rusija dobila najmočnejše kritje za svojimi hrbtom, da bi lahko postala Angliji nevarna v srednji Aziji, odkoder ruski velikan pritisla na severno mejo Indije. Da bi zadovoljili Francijo, na drugi strani pa potisnili sovjete v ozadje, so v Angliji izrabili francosko-italijansko zblizanje v to, da so potisnili v ospredje nas — Nemci! G. Litvinov se je prebudil s hudim glavobolom, ko je izvedel po sovjetskem poslaniku v Rimu, da se izza pogajanj v palači Venezia dviga tihi pakt štirih, ki na sovjete vpliva kakor najhuša mora, kadarkoli o njem slišijo. Zakaj mesto Rusije naj v sestavi evropskih varnostnih paktov Nemčija, ki je politika bi na ta način slekla v kolovoz francosko-italijansko-nemške politike v Evropi tako, da bi sovjeti postali popolnoma nepotrebni in da bi se namesto fronte proti Nemčiji zvarila fronta proti Moskvi.

Ako pa naj se za tak načrt Nemčija pridobi tako, da bi Francija mirno spala, Angležem pa bi slejkoprej ne bilo treba prevzeti kakšnih jamstev, katerih se izogibajo kakor zloje križa, se mora Nemčiji seveda nekaj ponuditi. Znano je, da sta Laval in Mussolini v Rimu sklenila, da bosta z ozirom na Nemčijo odsele naslednja leto politično linijo: da se namreč Nemčiji ne sme dovoliti, da bi se v nasprotju z versajsko mirovno pogodbo oboroževala, kakor je to doslej bilo neomajljivo stališče Francije. To pa naj služi samo za strašilo Nemčiji, da bi se vojščed te solidarnosti veselil na zapadu in jugu tem lažje odločilo za to, da sprejme nekatere pogoje in obveze v evropski politiki, ki jih želi Francija in Italija. V tem slučaju bi, kakor je povedal »Tempe«, velesile bile pripravljene dovoliti, da Nemčija pomnoži svojo armado, to se pravi, da se bodo tozadevne določbe versajske pogodbe soglasno spremenile. Razume se, da se Nemčija na ljubo tej čisto neoficielni obljubi, katera ji dosedaj oficijelno še ni bila ponujena, ne bo odločila, ampak čakala, da ji velesile formalno obvezno sporočijo tiste meje, pogoje in jamstva, ki naj jih za tako ceno prevzame.

O tej stvari se bodo razgovarjali Laval in angleški državnik v aktivno udeležbo Italije na bližajočem se sestanku v Londonu. Nemčija je seveda zadovoljna, da je Francija pustila paši svoji brezpogojni veto proti vsakemu oboroževanju Nemčije, vendar pa je prav zaradi tega pričakovali, da bo nemška diplomacija tem bolj vztrajala na svojem znanem stališču, da se mora njena enakopravnost z vsemi drugimi državami v pogledu vojaške obrambe tudi praktično in polnem obsegu priznati. Vendar se ne sme iz tega sklepati, da bodo Nemci tako trmasti, kakor jih splošno slikajo, ampak da se bo dalo z njimi mešetariti — seveda bo šlo to potem na račun tistih paktov, ki sta jih Mussolini in Laval zasnovala v Rimu v zadevi Avstrije in drugih držav srednje ter jugovzhodne Evrope.

Razume se, da Nemčiji najbolj smrdi glavni konzultativni pakt, ki sta ga oba državnika spočela v večnem mestu o lakozvanem nevmešavanju držav v notranje zadeve Avstrije, ker je ta stvar po mnenju berlinskih diplomatov krogov naprejena v prvi vrsti proti Nemčiji, od katere se sedaj pričakuje ali želi, da bi tudi ona to stvar podpisala. Vendar pa v tej zadevi Nemčija ne bo naravnost stavila kakšnih protipredlogov ali izražala kakšnih svojih posebnih mnenj, ampak bo to zadevo velikodušno prepustila državam — Male zveze.

Kakor torej vidite, nemška diplomacija zaradi rimskih paktov nikakor ni prišla v nobeno zadrego, ampak da so prej prišli v zadrego drugi, ki naj to reč vozljajo dalje. Nemčija pa bo mirno čakala, kaj se bo iz tega na koncu izcimilo — ali resnično pomirjenje Evrope, h kateremu ona želi z vsemi silami pripevati, ali pa Pandorina puščica, to je kup novih težav in zmed.

Dr. K.—an.

Snežni zameti ovirajo promet

Mnogo železniških prog zasutih - Vlaki obticali v snegu

Belgrad, 16. jan. AA. Po poročilih, ki prihajajo na generalno direkcijo državnih železnic, so snežni zameti na več krajih onemogočili promet. Tako so morali na progi Belgrad—Zagreb zaradi hudih snežnih zametov ustaviti promet pri Golubineh in zato davi nista prišla ne brzi vlak ne simplonski ekspres.

Dalje je pretrgan promet na progi Velika Kikinda—Zombolj proti romunski meji, prav tako je sneg onemogočil promet pri Beški na progi Belgrad—Novi Sad in ni bilo davišnjih vlakov.

Tudi na progi Mladenovac—Arandjelovac je proga zametena. Promet je ustavljen takisto na progi Paraćin—Zaječar, ker je vihar nanosil velike zamete. Naposled so morali ponovno ustaviti promet na progi Sarajevo—Dubrovnik pri Raški gori zaradi nenavadno velikih zametov.

Na vseh zametanih progah so brez odloga začeli klati sneg, da bodo proge čimprej sposobne za promet.

Belgrad, 16. jan. m. Včeraj zjutraj je zopet začel padati sneg v velikih količinah. Snežilo je vsi noč in ves današnji dan. Snoči se je pojavila zopet lažja košava, ki je delala velike zamete. Snega je padlo dozdaj nad pol metra visoko ter je bila večina stranskih ulic v Belgradu danes sploh neprehodna, ker občina ni mogla očistiti vseh ulic. Radi velikega snega je ponoči obtical v snegu sredi ulice avtomobil. Po nekaterih

ulicah, ki so izpostavljene vetru, je pa sneg visok do par metrov.

Sneg po semkaj dospelih poročilih še vedno pada v velikih količinah v vsej donavski, drinski in zetski banovini. Radi velikih količin padlega snega je bil prekinjen tudi železniški promet na naši železniški progi Zagreb—Belgrad ter so vsi jutranji vlaki ostali v snegu na odprtih progah, ki so bile na nekaterih mestih zasnežene do 3 metrov visoko. Železniška uprava je poslala na proge množične delavce, ki so nekatere proge že toliko očistili, da se je mogel obnoviti redni promet. Vsi jutranji in dopoldanski vlaki iz Slovenije in Zagreba so prispeli v Belgrad šele pozno popoldne. Pa tudi vlaki iz ostalih krajev prihajajo semkaj z zamudami.

Volkovi...

Snežne burje divjajo še vedno v Črni gori, kjer se z vsemi razpoložljivimi sredstvi dela na obnovitvi prometa. Radi velikih množin snega, ki je zapadel po planinah, so se v nekaterih krajih pričela pojavljati cela krda lačnih volkov. V občini Sekularski v andrijevskem okraju, na progi Kolašin—Mateševu v Črni gori sta zmrazila dva moška, ki jih je nato snežna burja pokrila z debelim snegom.

Rim, 16. jan. AA. V pokrajini Sulmona je ves promet prekinjen. Snežni viharji divjajo z veliko silo. Ponekod je zapadlo 2 do 3 m snega.

Drobne vesti

Sanghaj, 16. jan. b. Pogajanja med nankinško in kantonsko vlado so v zadnjem času zelo nepredovala. Po poročilih iz poučenih krogov se čuje, da sta se kantonska in nankinška vlada že tako sporazumeli, da se že vodijo pogajanja za praktično ukinitve sedanje politične razdvojenosti. Pogajanja ali naprej predvsem Cankajskoj, ki hoče čimprej stopiti na čelo politično enotne Kitajke, da bi potem lahko od Japoncev zahteval, da vrnejo vse zavzele kraje.

Pariz, 16. jan. c. Danes popoldne je bila seja ministrskega sveta v zunanjem ministertvu. Na tej seji je sporočil Flandin, da bosta on in Laval odpotovala v London 31. januarja. Glavni razgovori med angleško in francosko vlado se bodo vodili t. in 2. februarja. Po želji angleške vlade pa bodo ta pogajanja samo preliminarne značaja. Vse, kar bo sprejeto v Londonu, bo sklenjeno tako, da bosta k temu lahko pristopili tudi Italija in Nemčija.

Belgrad, 16. jan. Nj. Vel. kraljica-mati je blagovolila prevzeti pokroviteljstvo nad jugoslovanskim društvom za proučevanje in pobiljanje raka.

Belgrad, 16. jan. AA. V imenu Nj. Vel. kralja z ukazom kr. namestništva in na predlog prometnega ministra je v pkojen Karl Lasbacher, kontrolor v 7. skupini direkcije Ljubljana.

Iz notranje politike

Dr. Kojič napoveduje občinske in državnozborske volitve jeseni

Na sestanku JNS v Novem Sadu so zbrali tri kandidate za senatske volitve v donavski banovini. Sestanku je prisostvoval minister pravde dr. Kojič, ki je imel važen govor. Govoril je o programu vlade. Glede zunanje politike je dejal, da je dovolj jasno začrtana z dosedanjim delom in z uspehi, in jamstvo, da bo Jugoslavija tudi nadalje vodila energično zunanjo politiko, je predsednik vlade gosp. Jevtič, ki ima tudi to listino. »Program naše notranje politike je zelo obsežen, je dejal minister. Posebno pozornost bo vlada posvetila gospodarskim in finančnim vprašanjem, ker se zaveda gospodarskih težkoč med našim narodom. Prav tako se vlada zaveda, da danes narod težko pričakuje konca krize. Zaradi tega bo prva naloga vlade, da olajša ljudske davke. Toda pri tem ne zadostuje dobra volja samo od strani vlade, važno je vprašanje znižanja državnega proračuna. Realnejši proračun bi mogli sestaviti edino v primeru, da bi se tudi terjave nasproti državi znižale. Posredovanja za državno službo so prišla že v vsako mero, čeprav so mesta že zasledena. V zadnjih letih so od države samo zahtevali. To se ne sme nadaljevati. Dosedanja praksa v državni upravi je treba pospšiti, postala je neekretna. Če hočemo stopiti na novo in zdravo pot, je potrebno tesno sodelovanje med vlado in narodom. V tem smislu bo vlada vodila gospodarsko in finančno politiko. Čeprav je 80% našega prebivalstva kmetijskega, se bo vlada brigala tudi za obrtnike, trgovce in industrije ter za vse ostale gospodarske veje. Vlada se namreč zaveda, da vse gospodarske vrste tvorijo eno složno in erazdeljivo celoto. Naš kmet mora razumeti, da nobeni gospodarski veji ni lahko spričo današnje krize in težkoč glede kreditiranja. Ne imelo bi nikakega učinka, ako bi se lotili ozdravljenja ene same gospodarske veje. Zato je vlada sklenila, da pride na dan s skupnimi ukrepi za splošni napredek vseh državljanov in stanov v državi. Vsi nameni vlade in najvdanejše sodelovanje naroda bodo imeli učinek edino tedaj, ako se radikalno zboljša naša državna uprava, ki je po svojem današnjem sestavu in v svoji obliki gotovo protinarodna, zelo draga in povsem neekonomična. Ona se mora približati narodu, postati mnogo cenejša in hitrejša. To velja za vse veje državne uprave, tako v finančnih zadevah, kakor tudi v birokratskem sportu itd. Dr. Kojič je nadalje dejal, da danes narod odločuje, v kakšnem pravcu se bodo razvijali državni posli. Po senatskih volitvah pridejo na vrsto občinske volitve, za njimi v jeseni redne volitve v banske svete. Glede načina in oblike volitev je značilna izjava g. ministra, da so volitve pred 6. januarjem skonele na demagoštvu, korupciji in zlorabljanju zaupanja. Zaradi tega državljan niso do 6. januarja mogli izkoristiti temeljne pravice, da nemoteno sodelujejo in odločujejo o pravcu državne politike...

Predsednik vlade - kandidat

Po govoru ministra pravde dr. Kojiča je kandidacijski odbor postavil tri kandidate, in sicer g. Bogoljuba Jevtiča, predsednika vlade, advokata Marjanovića iz Kragujevca in Adama Vidakovića iz Subotice, za namestnike so bili postavljeni Ivan Selič, Vasa Bogdanović in Ivan Bošnjak.

Kandidati v drugih banovinah. Sestanek JNS v Skoplju, na katerem so zbirali kandidate za senatske volitve, je bil dokaj buren. Za delegate glavnega odbora so bili določeni minister Ilija Šumenković in sedanji minister Sveta Popović, ministra Popovića pa ni bilo na konferenco. Kandidacijski odbor je sestavljal tole listo: Jova Aleksić, upoko, eni profesor in prota Serafin Krstić, za namestnika Mihajlo Lukarević in Spira Hadžiristić. Vnel se je precej oster spor, ko je Spira Hadžiristić zahteval, naj ga postavijo za pravega kandidata, ne samo za kandidata namestnika. Skliceval se je na svoje nacionalne zasluge. Dejal je, da ne sprejme kandidature kot namestnik prote Krstića. Proti predloženi listi je nastopil tudi senator Milutin Dragović. Nato so sestavili novo listo, ki je postavila nove namestnike v osebi Aleksa Popovića in J. Petrovića. — Na sestanku v Banji Luki, ki ga je vodil minister n. r. Pavle Matić, sta bila postavljena za kandidata Vasa Olušac, bivši senator iz Belgrada in bivši senator Asim-beg ali Begović, za namestnike trgovca Kosta Timarijević in Suljo Suljić. — V primorski banovini je odpadel samo en senator, zato so v Splitu postavili samo enega kandidata, in sicer bivšega ministra Grga Andelinovića. Ko je šlo za osebo namestnika, se je vnela živahna razprava, ker sta se potebovala za to mesto Rudolf Gjunio iz Boke Kotorske in dr. Vlado Tambić, odvjetnik. Gjunio je dobil veliko večino zase, a se je končno umaknil, tako da je ostal kot namestnik dr. Tambić. Dr. Andelinović je izjavil, da se bo po izvolitvi odpovedal senatorski časti v korist svojega namestnika.

»Jadranska Straža« pod najvišjo zaščito Nj. Vel. kralja Petra II. Osrednji odbor Jadranske Straže je obvestil vse svoje podobore, da morejo v bodoče pred označbo svoje organizacije postaviti: »Pod najvišjo zaščito Nj. Vel. kralja Petra II.«

Čuden protest proti zagrebški spomenici. Poročali smo že, da je več predsednikov splitskih društev odstopilo, ker so na svojo roko podpisali znani protest splitskih »narodnih organizacij« proti zagrebški spomenici. Dr. Tartaglia, ki je tudi podpisal zagrebško spomenico, je v belgrajskih listih v svojo obrambo napovedal tožbo proti splitskim društvom, ki so podpisale imenovani protest. Zdej

priobčuje dr. Tartaglia v listih pojasnilo, zakaj je umaknil tožbo proti tem društvom. On je namreč sam prošil odbore omenjenih društev, naj mu sporočijo, ali so res ti odbori pooblastili svoje funkcionarje, da podpisajo omenjeni protest. Na to prošnjo je odgovorilo pisu 26 društev, in sicer je 24 organizacij izjavilo, da niso nikogar pooblastile, da podpiše protest, dve sta odgovorili, da so bili njihovi predstavniki upravičeni podpisati protest. Dr. Tartaglia ugotavlja, da ostala društva ne bodo odgovorila iz različnih vzrokov. Nekatera se bojijo priznati resnico, druga nočejo priznati, da so njihovi predstavniki bili zapeljani itd.

Uvidevnost vatikanske diplomacije. »Hrvatska Straža«, glasilo hrvatskih katolikanov, zadenja svoj članek »Vatikanska diplomacija na Kitajskem« takole: Misijonska politika svete stolice v novih časih ni opustila nabela, da se morajo katoliški misijoni čimbolj prilagoditi in do skrajnih možnosti spoštovati tamošnje domače ustanove ter obenem naglašati, da katolicizem ni v službi nikakega imperializma. To dela danes sveta stolica tudi na Kitajskem. Tu so dani vsi pogoji za takšno ravnanje. Katoliški misijoni imajo tu za seboj že stoletno tradicijo. Na Kitajskem je mnogo katolikanov, kakor tudi veliko število izvrstnih duhovnikov, ki lahko svoobodno prevzamejo vse položaje v hierarhiji. To ravnanje je potrebno tudi radi tega, ker je v zadnjem času na Kitajskem napočila doba nacionalizma. — »Hrvatska Straža« je s tem podala temeljna vodila politike vatikanske diplomacije, ki daje danes na Kitajskem in v drugih državah čedalje bolj prednost domači duhovščini, ker se zaveda, da je ta ljudstvu bližja in lahko uspešnejše oznanja med njim Kristusov nauk v jeziku ljudstva. Danes je treba računati tudi z narodnim prebujenjem pri vseh narodih.

Seja predsedništva JNS preložena

Belgrad, 16. jan. m. Kakor smo že poročali, je bila za danes sklicana seja predsedništva JNS za potrditev kandidatnih list te stranke za dopolnilne senatorske volitve v februarju. Ker pa večina članov predstavništva te stranke ni mogla priti radi snežnih zametov na sejo, te ni bilo.

Nov zakon o zaščiti kmeta

Belgrad, 16. jan. m. Na snočnji seji ministrskega sveta je bil izvoljen komite ministrov za izdelavo nove naredbe za zaščito kmeta. Temu komiteju ministrov predseduje kmetijski minister dr. Dragutin Janković.

★

Horst-Wessel v Belgradu

Belgrad, 16. jan. m. Na tukajšnjem nemškem poslanstvu je snoči priredil nemški poslanik na našem dvoru von Heeren s svojo gospo za nemško kolonijo in prijateljce nemškega naroda velik sprejem radi srečno uspelega plebiscita v Posarju. Na povabljenе goste je nemški poslanik imel tudi daljši nagovor, v katerem jim je pojasnil velik pomen saarskega plebiscita. Pred govorom nemškega poslanika so vsi navzoči odpele saarsko himno, nato pa narodnosocialistično »Horst-Wessel Lied«. Ob tej priliki so poslali tudi pozdravne brzojavke Hitlerju, v kateri so navzoči izrazili Hitlerju svojo zvestobo in veselje nad znano v Posarju.

Internacije v Bolgariji

Solija, 16. januarja. m. Vlada je umaknila naredbo v interniranju bivšega predsednika narodnega komiteja makedonskih dobrodelnih organizacij Georgija Kondova, ki je bil začasno interniran v notranjosti Bolgarije. Iz internacije so se istakotako vrnili tudi ostali člani osrednjega odbora tega komiteja. Obenem je vlada Kimona Georgijeva poslala v internacijo sledeče makedonskivjušče: Krsto Lačeva, Veljo Mirčeva, Aleksandra Zografova radi neposlušnosti napram vladnim organom. Kar se tiče internacije ravnatelja solijske »Zore« Krapečeva, ki je bil poslan v internacijo v Karlovo, je snoti ravnateljstvo solijske polije izdalo komunikacije, v katerem pravi, da je bil Krapeč interniran na podlagi čl. 48 zakona o administraciji pri policiji radi širjenja lažnih vesti.

Soljska policija še vedno nadaljuje z zaplenami raznih premičnin in nepremičnin ilegalne organizacije VMRO Vanče Mihajlova. Tako je večraj soljska policija na zahtevo državnega pravdnika solijskega okrožnega sodišča zaplenila 400.000 levov v gotovini in menico v iznosu 50.000 levov, ki jo je izročil makedonskivjušči Peter Ničev bivšemu blaginiku organizacije VMRO in velikemu industriju Teodorju Piperevskemu, kateremu je bila omenjena vsota izročena v varstvo. Soljska policija je na drugem kraju zaplenila vsoto 40.000 levov, ki je bila navidez izročena Milanu Petrovu v Gornji Džumaji kot posojilo, v resnici je pa denar lastnina makedonske organizacije.

★

Berlin, 14. jan. b. Davi je bila izvršena smrtna kazen nad Afganistancem Kamalom Siedom, ki ga je porotno sodišče obsodilo na smrt zaradi umora afganistanskega poslanika v Berlinu, dne 6. junija 1933.

Mukden, 14. jan. c. Danes so kitajski roparji iztirili vlak z japonskimi četami. Vlak je iztiril in je bilo 20 japonskih vojakov mrtvih. Japonske čete se se takoj podale na zasledovanje roparjev.

Novi kardinali

Rim, 16. jan. b. V vatikanskih krogih se govori, da bo koncem meseca marca ali pa začetkom aprila v Vatikanu tajna in javna konzistorijalna seja, na kateri bodo imenovani novi kardinali. V zadnjem času je umrlo zelo mnogo kardinalov ter jih je od 80, kolikor jih je bilo ostalo le še 53, in sicer 26 Italijanov, 27 pa drugih narodnosti. Na konzistorijalni seji se imenuje navadno nekaj novih kardinalov. Izjema je bila le konzistorijalna seja v mesecu januarju 1892, ko je pokojni papež Leon XIII. imenoval kar 19 kardinalov. Vse kaže, da bo prihodnji sestanek konzistorijalnega sveta precej podoben onemu iz l. 1892., ker bo pri tej priliki, tako se trdi, sv. oče imenoval 18 novih kardinalov.

Priprave za naskok v Abesinijo

Rim, 16. jan. AA. Mussolini je prevzel kolonijalno ministertvo; dosedajni minister admiral de Bono je imenovan za visokega komisarja v italijanski vzhodni Afriki.

Zeneva, 16. jan. c. Abesinski poslanik v Parizu je danes sporočil tajništvo Zveze narodov da zahteva abesinska vlada, da se že na tem zasledanju obravnava spor med Italijo in Abesinijo. To zahteva Abesinije posebno podpira sovjetski delegat Litvinov.

Dunajska vremenska napoved. Temperatura bo narasla. Ponoči huda mraz. V višinah bo najhujše snežilo.

Naš srčno dobi in ljubljent soprog, oče, stari oče, brat, tast, stric in svak, gospod

Franc Rumpret

usnjari in posestnik, odlikovan z redom Sv. Save V. stopnje

nas je zapustil po dolgem in mukopolnem trpljenju, boguvdano, previden s svetimi zakramenti, danes ob pol 7 zvečer za vedno. K večnemu počitku položimo nepozabnega v petek, 18. januarja ob 16 na tukajšnje mestno pokopališče. Sveta maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 19. januarja v pokopališki cerkvi.

Krško, dne 16. januarja 1934.

Globoko žalujoče rodbine: Rumpret, Pfeifer, Šmid.

Zgradimo še letos luško cesto!

Včeraj so imeli v Kamniku važno zborovanje zastopniki državnih oblasti, cestnih odborov in občin

Kamnik, 16. januarja.

»Slovenec« je že v svoji torkovi številki poudaril velike gospodarske in tujsko-prometne koristi projektirane ceste iz Luč v Savinjski dolini preko Volovjeka in Črno. Za to cesto se vrši zdaj boj že točno 50 let in čeprav so lokalni činitelji v zadnjem desetletju ponovno zainteresirali za ta velevažen projekt vse višje instance, se je vendar vprašanje zavlajevalo zaradi finančnih težav. Hvalevredno je pri tem zlasti stremljenje kamniške občine in župana gosp. Kratnarja, ki je tudi kot načelnik cestnega odbora ob sodelovanju in podpori okrajnega načelstva in Tujskoprometnega društva stalno spravljal to vprašanje v debato. Kamniška občina se tudi ni obotavljala pripomoči na pomoč s primerno podporo za izgotovitev načrtov, kamniški okrajni cestni odbor pa je že v letošnji proračun vstavil svoj prispevek k gradnji ceste, v trdnem prepričanju, da se bo letos že pričela graditi.

To prepričanje je poudarilo tudi današnje zborovanje v Kamniku, ki ga je sklical okrajni cestni odbor po svojem načelniku gosp. županu Kratnarju. Zborovanje je bilo mogoča manifestacija dolgoletne težnje po zgradbi te velevažne ceste. Zborovanja so se udeležili številni odlični zastopniki naše javnosti iz Ljubljane, Kamnika, Gornjega grada in Savinjske doline.

Po otvoritvenem govoru sklicatelja zborovanja župana gosp. Frana Kratnarja, ki je pozdravil zborovalce, poudaril pomen in važnost luške ceste in omenil rezultate dosedanjih prizadevanj, je povzel besedo projektant ceste nadzvetnik gosp. ing. Fischer in razložil načrte in traso nove ceste. Pojasnil je vzroke, zaradi katerih je moral odpusti prvotni načrt, da bi se odcepila luška cesta pri Žagi v Črni. Zaradi geološke sestave tal in plazovitega terena ob potoku Črni, so se že leta 1928 odločili, da se odcepi cesta od zadnje ride na Črnicu in izpelje čez Kališe na Volovjek. Zagovorniki prve trase so se pač hoteli izogniti prelazu Črnicu, vendar pa bi zaradi višinske razlike ne bila cesta po prvi trasi prav nič krajša. Projektant je razložil tudi vse težkoče in ugodnosti terena onstran Volovjeka, tako da so dobili zborovalci prav točen vpogled v potek cele trase. Posebno pa so zborovalci poudarjali važnost luške ceste kot prvo in najvažnejšo pot k uresničenju dveh drugih važnih cestnih projektov, in sicer zveze Savinjske in Mežiške doline in odcep od Volovjeka na Veliko planino. Za prvi projekt so načrti že pripravljene in zgrajene luške ceste bi mu dala upravičeni poudarek za uresničenje, saj bi se s to cesto skrajšala direktna zveza Ljubljana z Mežiško dolino od 130 na 90 km, torej za celih 40 km! Za odcep z luške ceste od Volovjeka na Veliko planino pa ne bo težko najti sredstev za realizacijo tega projekta, saj so se interesi že ponovno oglasili.

Govor projektanta je bil z odobravanjem sprejet, nato pa so govorili kamniški okrajni načelnik Fran Voušek kot zastopnik pomočnika bana, ljubljanski podžupan prof. Evgen Jarc, predsednik osrednjega odbora SPD dr. Prettnar, ki so vsi poudarjali važnost tega sestanka in zahtevo, da se z gradnjo luške ceste prične že to spomlad. Zastopnik zbornice za TOI gosp. Anton Stergar iz Kamnika je naglašal, da je zbornica že na treh zasedanjih poudarjala svojo zahtevo po zgradbi luške ceste. Župan iz Luč Zamernik in župan iz Solčave Ošep sta v svojih govorih poudarjala težnje gornje Savinjske doline in velike koristi luške ceste k gospodarskemu podvigu teh lepih gorskih krajev, ki so danes odsekani od vsega prometa.

Govorili so tudi zastopniki iz Gornjega grada dr. Mejak, dr. Rak in notar Košenina. Ravatelj Vladimir Pintar je v imenu Zveze za tujski promet pozdravil zborovanje in naglašal velik pomen, ki ga bo imela nova cesta za razvoj turizma in tujskega prometa. Lepe misli so razvili v svojih govorih tudi predsednik kamniške podružnice SPD dr. Konrad Janežič, vet. svet-

nik Jozo Rauter in zastopnik avtokluba kraljevine Jugoslavije Šabec.

H koncu so govorili še banški svetnik notar Anton Zevnik in poslanca Pustoslavšek in Cerer. Vsi trije so poudarjali zahtevo po uresničenju tako važnega gospodarskega projekta, za katerega naj bi prispevali k stroškom banska uprava 50%, država 20 do 25%, ostalo pa krajevni interesi, predvsem oba cestna odbora.

Vsi govorniki iz kamniške in štajerske strani so navajali tako prepričevalne dokaze o nujni potrebi zgradbe luške ceste, da je res čudno, kako se je moglo tako važno vprašanje odlagati od leta do leta. Gospodarski, tujskoprometni in naposled tudi socialni interesi nam narekujejo, da odločno poudarimo zahtevo po zgradbi luške ceste, katero zahtevamo tudi naši državni interesi. Soglasno je bila sprejeta sledeča

resolucija:

Interesi za zgradbo ceste Črna—Volovjek—Luče, zbrani 16. januarja 1935 na sestanku v Kamniku, ugotavljamo kot pooblašenci, tolmači

Slava socialnega delovanja Cerkve

Proslava beatifikacije treh mučencev iz nekdanjih paragvajskih redukcij - v Ljubljani

Obenem z vero prinaša sv. Cerkev narodom tudi častni blagoslov. Katoliški misijonarji so bili v vseh časih najodličnejši pionirji kulture in civilizacije. Eden najmočnejših dokumentov socialnega zmisla katoliške Cerkve so tkzv. jezuitske redukcije v Južni Ameriki. Divja indijanska ple-

Bl. paragvajski mučenci — misijonarji D. J.

mena, ki so se vlačila okoli brez stalnih domov in smotrenega dela, so stari jezuitski misijonarji pripravili do tega, da so se ustavila in se organizirala v majhnih naselbinah-redukcijah. Redukcije so posrečeni poizkusi kolektivne države, ki je bila zgrajena na krščanskih principih ljubezni in pravice in je priznavala pravico do zasebne lastnine, čeprav v omejenem obsegu. Zlasti pa so z redukcijami misijonarji varovali domačine pred razbojništvom in miselnostjo evropskih kolonistov. Vseh redukcij je bilo okoli 100. Nekatere reduk-

cije so obstojale skoraj 200 let. Redukcije ni uničila lastna nezmožnost, ampak pohlep in zavist belih naseljencev in trgovcev. Smrti udarec jim je bil zadan 1768, ko so bili jezuiti izgnani iz vseh dežel španske krone. — Kakor vsi početniki velikih idej in dejanj, tako so morali tudi ustanovitelji teh redukcij svojo apostolsko gorečnost poplačati z življenjem. Trije izmed njih: Rok Gonzales de Santa Cruz, Alfonz Rodriguez in Janes del Castillo, vsi trije duhovniki jezuitskega reda, so bili 1628 na krut način zavrtno umorjeni. Njihova kri je božjo njivo samo še pognojila. Sedaj so Indijanci misijonarje še bolj poslušali in se dali voditi. Mučence so takoj začeli častiti, toda proces za njihovo beatifikacijo se je zaradi neurejenih razmer v Južni Ameriki zavlekel skozi 3 stoletja do današnjih dni. Kolektivi-

in zastopniki želja in zahtev celokupnega prebivalstva v prizadetih krajih, da je nujno in neodložljivo potrebno, da se takoj in brez odlaganja prične z gradnjo ceste Črna—Volovjek—Luče, ker to nujno zahtevajo eminentno gospodarski, nič manj pa tudi tujsko-prometni, narodni, v največji meri pa državni interesi. Z ozirom na to predlagajo, da kr. banska uprava že to spomlad prične z gradnjo ceste in jo finansira, v kolikor je to mogoče, iz banovinskih in državnih sredstev ter prispevkov interesiranih korporacij. V kolikor bi bilo potrebno dolgoročno posojilo v kritje stroškov, naj ga najame pri drž. hipotekarni banki ali pri kakem drugem domačem zavodu, da ne bi bilo treba bremen za to zgradbo nositi samo sedanja generacija.

Izvoljena je bila veččlanska deputacija zastopnikov iz kamniškega in gornjegrajskega okraja in iz Ljubljane, ki bo tolmačila te zahteve na mero-

dajnih mestih. Prepričani smo, da bo enodušna volja vseh zastopnikov naše javnosti, da se vprašanje dovede do končnega uspeha, našla ugoden odmev in da bomo že spomlad pričeli z gradnjo luške ceste.

Muzejsko društvo v Celju v pravi luči

Celje, 15. jan.

»Nova doba« je v petek, dne 11. jan. t. l. priobčila na uvodnem mestu članek »Uspehi Muzejskega društva v Celju«, kjer poroča o obnem zboru, »na katerem je položilo obracun svojega izredno pomembnega znanstvenega in kulturnega dela«. Dobesedno isto poročilo smo čitali nato v nedeljski številki »Jutra« z dne 13. jan. t. l., kateremu poročilo je dal, ne vemo kdo, lepo zvoneči naslov »Zrcalo starega Celja«, in še bolj votlo bobneči podnaslov »Plodonošno delovanje celjskega Muzejskega društva«. Kratko notico o obnem zboru smo priobčili v nedeljski številki »Slovenca« tudi mi.

Ne spuščamo se radi v te stvari, oziroma v delovanje društva, kjer ima glavno besedo gotov krog ljudi, ki misli, da ima edini pravo zastopati v vseh panogah javne zadeve bodisi političnega, kulturnega, gospodarskega ali socialnega značaja, če bi se nam le ne zdelo preveč vsega tega kričanja. Vsek nepristranski opazovalec, ki pozna celjske razmere, namreč ve, da je uprav Muzejsko društvo v Celju absolutno pasiven faktor v celjskem kulturnem življenju — izvzamemo in odkrito priznamo zasluge edinega aktivnega člana g. prof. Brodarja, ki si jih je s svojimi raziskavanji v Potočki zijalki pridobil za zgodovino naše zemlje, za kar je tudi že dobil zaslužno priznanje doma in v tujini. To točko podčrtavamo, vse drugo so zgolj lepo doneče fraze, kakor smo že zgoraj omenili. Prepričani smo, da je vsak, kdor je bral omenjeni dobesedni poročili v »Novi dobi« in v »Jutru«, moral priti do istega spoznanja, če ni gledal vsega skupaj s političnimi napačnostmi.

Muzejsko društvo v Celju smatramo namreč za organizacijo, ki naj bo last vseh, ki imajo voljo in zmožnosti udeleževati se na polju domače zgodovine in sorodnih znanosti. Kdor pa opazuje delovanje Muzejskega društva v Celju v povojnih letih, mora priti do zaključka, da tukaj temu

ni tako. Na zgodovinskih spomenikih iz vseh dob človeške zgodovine tako bogato mesto in okolica, kakor je Celje, bi moralo imeti ustanovo, ki bi bila v ponos ne samo mestu samemu, temveč bi se lahko z njo postavili tudi pred svetom. Ne vemo, kdo je kriv, da temu v Celju ni tako. Ne vemo, kje iskati vzroka, da osebnosti odličnega slovesa in velikih sposobnosti niso delovale in tudi danes ne delujejo v tem društvu. Ni nam znano, ali se jih mogoče odbija, ali mogoče sami nečesto zraven — to vprašanje bo treba enkrat za vselej razčistiti in v celjskem Muzejskem društvu napraviti potrebno remedium.

★

Smrt uglednega Barjana

Nepričakovano nam je včeraj ugrabila smrt g. Jarca Jakoba, posestnika na Ižanski cesti št. 143. Še pred dobrim tednom je bil zdrav v naši sredi, a kratka bolezen ga je v najboljših letih izrgala za vedno iz kroga njegove družine in množestvilnih prijateljev.

Pokojni je bil zvest moč krščanskih načel, odkritega značaja in kot tak daleč na okoli znan in spoštovan. Že od mladih let se je boril za obstoj ter bil nekaj časa tudi v Ameriki. Ko se je vrnil, si je na Barju uredil posestvo, katero je tako zvesto ljubil. Posvetil se je naprednemu kmetijstvu in ga ni nikjer manjkalo, kjer je bilo potrebno posredovati za izboljšanje gospodarskih in socialnih razmer na Barju, za kar se je potegoval z vso odločnostjo. Kakor je njegova smrt težko prizadela njegovo rodbino, tako ga bomo tudi mi pogrešali v naši sredini. Pogreb nepozabnega pokojnika bo dne 18. januarja ob 2 popoldne iz Ižanske ceste k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Družini pa naše globoko sožalje!

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefovce« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska.

Slovenec - kralj Eskimov

Po pismih slovenskega izseljenca Janeza Planinška priobčuje Anton Podbevšek.

Vidiš, dragi brat, kako življenje živim jaz tu v divjini Severne Kanade. Trd je kruh ki ga jem. Moja lovska strast pa zaradi tega ni nič manjša. Meni ni več za civilizacijo. Prebil sem toliko let v divjini, kjer ni nobenih postav, da sem se navadil ubogati zgolj samega sebe. Spočetka sem hrepel po sebi enakih. Ko pa sem bil par dni v mestu, sem si želel nazaj v samoto.

Prihodnjič Ti bom opisal svoje življenje na Golem ozemlju. Kako se mi je godilo v mojih prvih letih med divjaki. Vseh svojih doživetij se spominjam z ljubeznijo in vendar, ko Ti to pišem, mi uhajajo misli drugam. Kajti ko sem dospel v Pelican Narows, me je zadel močan udarec, izgubil sem svojo najmlajšo hčerko Angelico! Pokopali so jo že dober mesec prej, preden sem zvedel za žalostno novico. In ko sem prijadral in stopil na suho, pa mi je izročil pisno pismo, ki tu stanuje. En sam pogled in spoznal sem, da je iz domovine. Prebral sem ga do vrstice, kjer praviš, da si bil štiri leta v vojni. Milo se mi je storilo pri srcu, ko sem bral, kaj vse sta pretrpela nesrečna mati in oče, ki sta morala poslati vse svoje sinove v ta krvavi ples. Uboga mati, kako hudo vam je moralo biti, ko ste jemali slovo od vseh, ki so vam preostali! Nisem mogel kaj, pa so mi stopile solze v oči. Še od ene hiše naprej sem bral in prišel do vrste, kjer pišeš, da je brat Martin padel na bojnem polju. Nič več nisem mogel brati, odšel sem nazaj proti reki, stopil v čoln in se odpeljal na samotni otok. Hotel sem biti sam s seboj in da preberem pismo do konca brez priče. Potem sem odšel na pokopališče, kjer sem se ustavil pri grobovih mojih dragih. V glavi pa mi je žumelo:

Moj brat mrtev, padel je na bojnem polju, moja sestra mrtva, mrtvi moji bratanci. Premagale so me človeške slabosti, padel sem na kolena in se bridko izjokal. In potem mi je bilo malo lažje pri srcu. Ozrl sem se naokrog, toda:

Le leseni križi tu stoje, kjer dragi moji v grobu spe. Krči se mi žalostno srce, da mine bol, naj tečejo solze! Dežela tuja, kje si ti, kjer brat moj pokopan leži? Srce moje ranjeno ihti, kjer tam svojo on prelil je kri. Kdo dal bo odgovor za njegovo smrt? Saj on ni bil z nikomur sprit! Iz hiše tja na polje al' na vrt odšel on je ves potr, moj brat in vsi nesrečniki, ki so prelili svojo kri. Zanje mi srce krvavi, ki so žalostno na boj odšli.

V tujini se človek navadi pogovarjati se sam s seboj v samoti. Prepričan sem, da je Bog, ki je vse ustvaril, vedno poleg Tebe. Zato sem se kmalu potolažil. Bog, ki jih je ustvaril, jih je tudi poklical k sebi, mi, ki smo ostali, da nadaljujemo to trnjevo pot, pa se moramo spoprijazniti z vsem, kar se nam pripeti.

... In tako po gozdu sam in vsenaokol sem hodil in lovil, da bi izpral skelečo bol, sem si iskal zdravil.

Pišem ti, da si se oženil, kar me prav veseli. Ali si si izbral dobro ženo? Jaz se ne spominjam. Veseli me, da imaš dobre in zdrave otroke in da sem jim stric kakor tudi, da se je Rozka

omožila k Redekovim, Anton pa da se je priženil v Čecho vas k Pavlinovi Lizi. Najbolj pa me veseli, da starši še živijo. Ko sem vam namreč pisal prvo pismo, nisem vedel, na koga naj ga naslovim. Ali še živijo starši in kdo gospodari na rojstnem domu? Staršem bodi, dragi Jakob, dober sin, spoštuj jih in ne godrnjaj nad njimi! Pivočič jim vsaj malo veselih ur na njihova stara leta! Kako rad bi prišel v domovino na obisk! Ako mi bo sreča mila, pridem mogoče prihodnjo spomlad. Kako rad bi videl še enkrat svoj domači kraj, starše, brate in sestre!

Prosim Te, da mi pošleš naslov brata Toneta in da poveš Lizi, da pozdravljam iz vsega srca njo in njene otroke. Ako Ti je mogoče, pošlji mi slike svoje, Rozkine in Tonetove družine!

Sedaj pa, dragi brat, moram končati za danes. Prihodnjič več! Sprejmi moje najsrčnejše pozdrave kakor tudi Tvoja žena in otroci in vsi drugi.

O sestri Mariji mi nisi nič pisal. Ali je še v samostanu?

Z Bogom!

Tvoj brat
Janez Planinšek

P. S.: Dragi oče in mati! Najsrčnejše pozdrave od Vašega hvaležnega sina! Ubogi starši, kako hudo Vas je obiskala božja šibala! Kako strašno Vam je moralo biti pri srcu, ko ste morali poslati svoje sinove na bojišče, medtem ko sem se jaz klatil daleč gori na severu med divjaki in nisem vedel ničesar o tem. Ko sem prvič čul, da je zblaznel beli svet, je bilo približno takole: Prišel je neki Eskim (o katerem Vam bom prihodnjič veliko napisal, posebno ker je že mrtev) sem od trgovske postaje in je pričel govoriti, da se prepejajo beli glavarji. Mnogo krvi da teče in da izstreljujejo velike puške zelo

velike krogle. Tako mu je pripovedoval Kolbluno.* Zelo se je smejal, češ, saj vem, da laže. Vse mi ni mogel povedati, ker več tudi vedel ni. Seveda je bilo to zelo malo in sem na dogodek enostavno pozabil. Medtem pa so se moji bratje bojevali na raznih frontah in prelivali svojo kri.

Kdo je tisti, ki je zakrivil to blaznost sveta? Ali je mar sam Bog dovolil satanu, da zapleše svoj ples? Koliko mater še vedno žaluje za svojimi sinovi, koliko žen za možmi in koliko otrok za očeti! Nešteto pa je pohabljenec, ki se izčrpava v borbi za vsakdanji kruh in se skoraj nihče več ne zmeni zanje!

Ali mi morete sporočiti, kdaj je padel Martin, katerega leta, meseca in dne, v katerem polku je služil on, Jožek in cikavski Miha? Vse to me močno zanima, ker pišem sedaj v angleškem jeziku knjigo o svojem življenju. Knjigi bo naslov: — May memory of my life — Spomini iz mojega življenja. Knjigo bom potem prestavil na slovensčino.

Še en pozdrav! Vaš udani sin

Janez Charles Planinšek

Pelican Narows, via The Pas, Manitoba, North America.

* »Dolgousti je pripovedoval divje pripovedke, tako da so vsi Eskimi kar rjovel od smeha. Srečal je namreč dva Eskima, ki sta se vrnila iz Chesterfielda, Inleta. Tam jim je »Dolga suknja« (duhovno) pripovedoval debele laži. Pravil jim je o belih glavarjih, ki se bijejo. O velikih puškah, ki jih nihče ne more nesti, in o kroglih, ki jih nihče ne more dvigniti. Kri teče v potokih. Navidezno so »Dolgi suknji« verjeli, a vsako je vedel, da laže. Dolgousti in njegove žene so se sijajno zabavali.« Jack Paterson.

Nadaljevanje

Mariborske vesti:

Parmova proslava

Maribor, 16. januarja.

Snoči je Maribor proslavil spomin pokojnega slovenskega skladatelja Viktorja Parme. V gledališču se je vršila proslava 10-letnice skladateljeve smrti, ki je bila dostojna in lepa oddolžitve za veliko delo, ki ga je pokojnik vršil v Mariboru. Gledališče je bilo čisto zasedeno in med udeleženci so bili skoro vsi vidnejši predstavniki mestne javnega in kulturnega življenja. Novozoeča sta bila tudi pokojnikova gospa soproga in sin g. Bruno Parma. Spominski govor je imel pred predstavo skladatelj g. Emil Adamič, ki je v kratkih potezah orisal življenje skladatelja Viktorja Parme, njegovo uspešno in plodovito glasbeno delovanje ter nesmrtno zasluge za glasbeno kulturo slovenskega naroda. Maribor je bil vse-

Spominska predstava opere Urh-grof Celjski v gledališču

kakor dolžan, da počasti spomin njega, ki je kot častni kapelnik zadnja štiri leta vodil taktirko v mariborskem gledališču.

Kot spominsko predstavo je vprizorilo gledališče zopet Parmovo opero »Urh, grof celjski«. O delu in njegovi izvedbi smo že poročali po reprizi. Morda bi bilo primerneje, da si je gledališče izbralo za proslavo premiero ali reprizo. — Dramatično in glasbeno skrbno pripravljena je opera pri premieri in reprizi boljše uspela, kot tokrat. Čutili so zlasti skladnost med orkestrom in odrom, tako da so nekateri samospevi mnogo izgubili na vrednosti. O posameznih vlogah smo že spregovorili. Petje je bilo na splošno boljše, v kolikor je bilo razločnejše in se ni izgubljalo za orkestrom. — Bb.

ki so jo imeli pripravljeno za zaklanega prešiča. Dasi so otroka na njegov krik takoj dvignili iz strašne kopebi ter takoj poslali po zdravnika, je bila vsaka pomoč zastonj. Po preteku 24 ur je deček v strašnih mukah umrl.

Se je že vrnila. Osebo je prišla včeraj na policijo povedat Ana Klajšek, da ni nikamor poginila, kakor smo to tudi mi na podlagi tozadnega policijskega obvestila registrirali. Bila je le na kratkem izletu ter se je vrnila zopet domov.

Maribor — zdravo mesto. V preteklem letu je bilo v Mariboru samo 137 primerov nalezljivih bolezni. V primeri s številom prebivalstva tedaj neznamenit odstotek, ki je pa še nižje izražen v številu smrtnih žrtev nalezljivih bolezni, ki jih je bilo samo 3. Največ primerov je bilo davice, in sicer 79, od tega dva smrtna. Potem sledi druga morilka otrok, škrlatinka s 32 primeri, ki so pa vsi ozdraveli. Na tretjem mestu je bil šen s 22 primeri (1 smrten), potem paratifus 2, ki sta oba ozdravela, tifus 1, ki je tudi ozdravel, in griža 1, ki se je prav tako srečno končala z zdravjem pacienta. Maribor je zdravo mesto, kar je nemala zasluga vzorno urejene higienske službe.

Ivan Sušnik odhaja. V terek zvečer so se poslovili prijatelji in člani Maratona od svojega priljubljenega športnega sodelavca in odbornika Ivana Sušnika, uradnika Zdržne gospodarske banke v Mariboru, ki odhaja v Novi Sad. Mariborski športni krogi, zlasti pa Maraton, bodo agilnega sodelavca težko pogrešali. Na novem mestu mu želimo mnogo uspeha, v imenu vseh prijateljev in znancev pa skorajšnje vrnitve.

Verski prestopi. Tudi statistika verskih prestopov v letu 1934 je zanimiva: bilo jih je vseh skupaj 85, in sicer od teh 78 iz rimskokatoliške cerkve, 3 iz evangelijske, 2 iz pravoslavne in 2 iz starokatoliške cerkve. V splošnem se opaža v primeri s prejšnjimi leti nazadovanje verskih prestopov. Iz rimskokatoliške cerkve so prestopili večinoma taki, ki so se hoteli drugje poročiti, ko so bili že katoliško poročeni. Zanimivo pa je tudi dejstvo, da je prestopilo iz katoliške Cerkve znatno število Nemcev, ki pa niso izstopili zaradi porok... Ali ni morda tu iskati vpliva nove znanstvene narodne cerkve, za katero se gotovo nemški krogi v Mariboru baje zelo ogreva?

Mariborčani so glasovali v Posarju? Dasi o tem oficijelno ni ničesar znanega, vendar smo doznali na podlagi zasebnih informacij, da so glasovali v posarjskem plebiscitu tudi trije Mariborčani, ki pa niso našli izjavljani, ter so polovali v Posarje z avstrijskimi, odnosno nemškimi politimi listi.

Poročili so se: Gostilničar v Marenbergu Bruderman Alojz in gostilničarka pri »Baikanu« v Linhartovi 13 Ingolcič Marija; kovač Krajnc Franc in Kohna Marija; delavec Rožič Viktor in Zupce Rozalija; delavec Zunko Rudolf in Klein Julijana; brivski mojster Pirc Gregor in Lešnik Julijana. —

Kdo bi vedno tužen bil — tako poje naša domača vesela melodija. Slovenci smo že taki, da smo si znali za vse prilike napraviti vesele pesmi in smo jih prepevali pri delu, jelu, v veselju in žalosti. Oskrbite si zato v predprodaji vstupnice za večer veselih pesmi v knjižarni na Aleksandrovi cesti 6.

Kaj pa izredni občni zbor? Kakor doznavamo, bo v kratkem redni občni zbor Zdrženja sadnih trgovcev in izvoznikov draveke banovine v Mariboru. Kaj pa izredni občni zbor, ki ga je zahtevala svojočasno 85 članov (nad dve tretjini) ter se potem celo pritožilo na Trgovsko »Zbornico in baneko upravo, pa še od nikoder ni dobilo rešitve? Na izrednem občnem zboru je hotelo članstvo razčistiti nekatera vprašanja, ki bodo gotovo otekočala potek rednega občnega zbora. Ali ne bi bilo pravilneje, poprej sklicati izredni občni zbor in tako zadovoljiti večino?

200 delavcev ob kruh. Tovarna upognjenega pohištva v Zbelovem je ustavila obrat. 200 delavcev, ki so bili pri podjetju zaposleni, je izgubilo kruh.

Nesrečna smrt na luružu. Usodna smrtna nesreča se je te dni pripetila v Salovcih na luružu pri posostnici Ani Zupanec. Zakonca Jurij in Marija Sukič sta prišla pomagat, pa sta vzela s seboj tudi dveletnega sinčka Frančka. Ko so bili zjutraj vsi zaposleni pri klanju živali, je ostal otrok sam v kuhinji. Pri tem je padel v kotel vrele vode,

Prvi dan komunističnega procesa

Maribor, 15. jan.

Danes zjutraj ob 9 se je začel komunistični proces na okrožnem sodišču. Za to tajno razpravo je v Mariboru toliko zanimanja, kakor za malokateri dosedanjí proces. Občinstva se je zjutraj zbralo na sodišču izredno veliko, ko pa so ljudje zvedeli, da ne morejo v dvorano, so še vedno čakali na hodnikih ter zvedavo izpraševali one, ki so imeli k razpravi dostop. Največje zanimanje so pač vzbujali obdolženci, ko so jih pripeljali 4 pazniki iz jetnišnice. Bilo je v sprevedu 14 osumljencev, ki so se nahajali v preiskovalnem zaporu, dočim se je nahajala 16-letna osumljenka na svobodi. Vsem obtožencem se je poznalo, da imajo za seboj dolgotrajen preiskovalni zapor, ker so bili vsi bledehi obrazov, v ostalem so pa bili vsi mirni in zbrani. Točno ob 9 so se odprla vrata razpravne dvorane in vstopili so branitelji, potem starši osumljencev, ki so skoro po večini vsi prisostvovali razpravi, zaupniki osumljencev, med katerimi so nekateri profesorji in ravnatelji obeh mariborskih gimnazij. Obtožence brani 14 odvetnikov, in sicer: dr. Kumbatovič, dr. Kupnik, dr. Schaubach, dr. Leskover, dr. Rapotec, dr. Tomšič, dr. Reisman, dr. Juvan, dr. Vehle, dr. Blauke, dr. Kanus, dr. Snuderl, dr. Gozani in dr. Kukovec. Vse današnje dopoldne se je vršilo zasliševanje obeh glavnih osumljencev Apiha in Vrunča. Popoldne se je razprava ob 15 nadaljevala in zvečer prekinila. Nadaljuje se zopet jutri, v četrtek ob 9 zjutraj.

Ljubljanske vesti:

Sodobni verižniki v Ljubljani

Ljubljana, 16. jan.

Poleg prekupčevalcev s hraniinimi knjižicami, ki smo jih opisali v dveh poročilih, je sedanja gospodarska in socialna kriza ustvarila še celo vrsto drugih prekupčevalcev in verižnikov, ki jim cvetejo sedaj dobri časi, nekaterim celo zlati. Nekatere vrste verižništva so se v Ljubljani sedaj tako razpasle, da ogrožajo stare solidne trditve, ki so se bavile na koncesioniran način s kupčijami.

Predvsem je v Ljubljani razvito verižništvo z zlatom. Razni posredovalci in prekupčevalci vrsto potizvedujejo pri ljudeh, kdo bi kaj prodal stare zlatnine v katerikoli obliki. Nekje na Notranjskem so cestni delavci izkopali nekaj starih cokinov. Takoj je bil na licu mesta takšen prekupčevalec, ki je delavce izvalil v gostilno in potem previdno izpraševal, počem bi prodali novce. Čekinov se je seveda držal volk in delavci niso vedeli, da imajo zlate novce, temveč so mislili, da so bakreni. Niti slutili niso, da imajo novci zgodovinsko vrednost, za ceno zlata pa tako in tako niso vedeli. Nasledli so lepih šestdeset prekupčevalcev in prodali starijske cekine — po 10 Din kos. Prodajalec pa je pri vsakem zaslužil najmanj 100 Din. Druge kupčije cvete zopet z zlatim zobovjem. Ako umre kje kdo, ki je imel umetno zlato zobovje, se skoraj vedno pojavi pri sorodnikih prekupčevalec, ki jih nagovarja, naj mu prodajo zobovje. Sicer pa prekupčevalci kupujejo tudi drugačno umetno zobovje, ker gre vse v denar. Da vidiš prekupčevalce z zlatom skoraj na vsaki dražbi, naj bo na sodniji ali v zastavljalnici, je seveda že reden in stalen pojav.

Druge vrste posredovalci, namreč za naslove, so še bolj zanimivi. Razne velike trditve, raznečevalnice tega ali onega blaga, založbe publikacij, zavarovalnice in podobne ustanove potrebujejo v reklamne namene čimbolj popoln adresar, zlasti na deželi, pa tudi v mestu, da vedo, kam naj se obrnejo. Da dobe primerno občinstvo. Spretni posredovalci imajo dober zaslužek s preskrbo naslovov. V tej stroki je razvita v Ljubljani že pravečata medsebojna spijonaža, da ena trditva izvali od konkurenčne trditve naslove odjemalcev. Dobri in popolni zaupni adresarji dosegajo v vrednosti znatne zneske.

Tipičen pojav sodobnega verižništva so nekateri nekoncesionirani posredovalci za posojila. Sicer se dandanes da dobiti posojilo tudi pri kakšnem denarnem zavodu, seveda pod mnogo bolj neugodnimi pogoji, razvija pa se močno zakonito posredovanje za posojila. Razni obrtniki, lastniki zemljišč, trgovci, se pogosto zatekajo k takim zakonitim posredovalcem, da dobe kratkoročna posojila. Seveda pod zelo trdimi pogoji. Oblasti ne morejo priti do živega taki kupčiji, ker se vrši na zelo zaupen način.

V Ljubljani imamo še vedno stanovanjsko krizo, dasi se verižništvo s stanovanji ne dogaja več na tak način, kakor včasih, ko je spreten posredovalec dobil za preskrbo primerne stanovanja znatno nagrado. V malem pa ta kupčija še cvete. Pred kratkim je bilo izpraznjeno v neposredni bližini srednje mesta skromno, uborno delavsko stanovanje, ki je bilo zelo poceni. Hišni gospodar je moral poslušati prošnje okoli 60 reflektantov, moral pa je odkloniti prav vse, ker je stanovanje že zaraial neki posredovalec, ki je potem stanovanje proti dobri nagradi oddal stranki, ki jo je sam izbral.

Podobnih prekupčevalcev, posredovalcev in verižnikov je še več vrst. Verižnikov one vrste, kakor smo jih poznali v času pomankanja živil in industrijskih izdelkov, to je med vojno in prva leta po vojni, sedaj seveda ni več, toda, ker je kriza sedaj obratna, kakor je bila tedaj, imamo seveda obraten pojav novega sodobnega verižništva. Značilno pa je, da nastane verižništvo vedno tedaj, kadar gospodarske razmere niso zdrave.

Ministrski predsednik v Ljubljani.

Včeraj dopoldne je potoval skozi Ljubljano v Zvezo ministrski predsednik g. Bogoljub Jevtič. G. Jevtič je sprejel v kupeju podbana dr. Pirkmajerja, s katerim se je razgovarjal do odhoda vlaka. Zaradi zametov na jugu države je imel belgrajski brzovlak, s katerim je potoval ministrski predsednik, pet četrt ure zamude.

Francijeva mladina (Križarji in Klarice) iz Ljubljane je pela v svetih božičnih dneh stare, najlepše božične pesmi, in sicer vsak praznik in vsako nedeljo ob 11 v frančiškanski cerkvi. Peto je vsakokrat na koru nič manj kot 300 otrok pod vodstvom svojega voditelja p. Krisostoma. To nežno otroško petje je zbudilo neverjetno zanimanje vse Ljubljane. Višek božične lepote je bil pač praznik sv. Treh kraljev, ko je sam prevzvišeni g. škof dr. Rožman prišel poslušat to počelo mladino. Otroci so namreč darovali v njegovi navzočnosti »Jezusove dneve« evharističnemu božjemu Detetu. Po kratkem, a priskrbenem škofovem govoru, so zapeli litanije Matere božje in nato celo vrsto božičnih pesmic. — Prihodnjo ne-

Deliconove
krofe poskusite!
Wolfova ul. 14 - Kongresni trg 18

Huberlus Vsako milo

Je po zunanosti slično drugemu milu. Kvalitete so pa različne. »Huberlus« milo je samo eno. In »Perlane« tudi! Najboljša sta za pranje. In domača!

Svoji k svojim!

deljo, t. j. 20. t. m., pa bodo Križarji in Klarice zapeli te svoje božične pasmice za zaključek v veliki dvorani hotela Union ob 4 popoldne, da pomagajo s tem Društvu za varstvo deklet, ki je v velikih finančnih težkočah. — Na klavirju bo spremljal otroke p. Frančišek Ačko. — Zanimanje za ta otroški pevski nastop je v Ljubljani zelo veliko.

Uspešno sredstvo. Starejši ljudje so se ob vsakem snegu pritoževali, da se mladina drsa, sanki in smuča po ulicah, ki so strme, tako da pot po njih skoraj ni mogoča. Pomagalo ni nobeno sredstvo, nobena preproga in nobena grožnja s stražnikom. Takrat, ko je po teh poteh pogledal stražnik, se je mladina seveda razbežala, nato pa zopet nadaljevala s svojim veseljem. Letos pa postopa mestna občina drugače: vse strme ulice in poti je dala posuti s premogovim pepelom, po katerem seveda ni mogoče gojiti zimskega sporta. To sredstvo pa bo, žal, držalo le tako dolgo, dokler ne zapade nov, debelejši sneg. Zaenkrat pa so zadovoljni starejši ljudje, ki celo trdijo, da jim premogov pepel celo lajša hojo po strmini.

Opozorilo! Zadržne dneve hodijo po Ljubljani sumljivi vsiljivci, ki ponujajo strankam slabo pecivo, zlasti krofe, in trdijo, da je to Peliconovo blago, kar pa seveda ni res. G. Pelicon, ki je zadevo že prijavil policiji, prosi, naj cenj. občinstvo vsakogar, ki na ta način zlorablja ime njegove solidne trditve, takoj izroči najbližjemu stražniku.

Dve nesreči. Včeraj se je v Mostah ponesrečil s kolesom 19-letni tiskarski pomočnik Milan Bakovec. Zadel se je ob pločnik ter padel tako nesrečno, da se je poškodoval na obrazu. Izbil si je pri padcu več zob. — S strojem za rezanje mesa si je odrezala prste leve roke 12-letna Ivana Suštar, hčerka upokojenega železničarja na Gmajni pri Ježici.

Velik vlom na Sv. Petra cesti. V noči na včeraj je dosedaj neznan tat izvršil velik vlom v trgovino s čevlji »Pri Zamorcu« na Sv. Petra cesti. Vlomilec je izbral smrt poslovdaje te trgovine, ki je bil brat lastnice trgovine gospe Margarete Stopičeve, trgovke s čevlji iz Zagreba. Na trgovini je vlomilec nedvomna bral napis: »Zaradi smrti zaprtos. Vlomilec je ponoči s ponarejenim ključem odprl večna vrata na Sv. Petra nasipu, odkoder mu je bila lahka pot v trgovino. V blaginji je našel 670 Din gotovine, odnesel pa je tudi večje število čevljev. Samo po prvi centitvi je odnesel okoli 50 parov čevljev razne vrste, moških, ženskih in otroških. Največ čevljev je bilo moških, in sicer večjih števil, mnogo pa tudi gojzarie in smučskih čevljev. Točno število čevljev, ki jih pogrešajo, bodo v trgovini ugotovili šele na podlagi kartoteke. Policija je preiskala okolščine vloma, ni pa mogla najti nobenih sledov, niti prstnih odtisov, ker je imel vlomilec najbrže rokavice. Pred nakupom čevljev sumljivega izvora svarimo občinstvo.

Pri sapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živec, pri bolečinah v kolku, zasoplosti, budem srčnem utrujanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatne izpraznitve črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe.

Ptuj

Novi grobovi. V ptujski hiralnici sta umrli Marija Lončarič, zasebnica s Ptujске gore, v starosti 80 let, in Terezija Gregorič, zas. iz Smihel-Stopič, stara 55 let. V ptujski bolnišnici pa je umrla vdova, zasebnica Eleonora Zupančič iz Ptuja. Dosegla je starost 79 let. V Mestnem vrhu je umrla Ivana Murko, zasebnica, stara 76 let, v Podvinčih pa Antan Arnu, posestnik, star 64 let. Naj v miru počivajo!

Ustanovitev kulturnega doma v Ptuju. Namesto spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, se ustanovi v Ptuju »Kulturni dom«, čigar stroški so preračunjeni na 1 milijon Din. V ta namen se je vršil pred dnevi sestanek na mestnem magistratu, na katerem je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki je prevzel nalogo, da pripravi vse potrebno za to kulturno ustanovo.

Kulturni obzornik

Gostovanje ge. Druzovičeve v mariborskem gledališču

V soboto, 12. t. m., je mariborsko gledališče vprizorilo Kalmanovo opereto v treh dejanjih »Vijolica z Montmartrac«. Pri predstavi je gostovala gd. Erika Druzovičeva iz Zagreba. Režiral je g. V. Skrbinšek. V splošnem je predstava dobro uspela. Odpadle naj bi nekatere malenkosti (kretanje in opazke), ki v smislu operete služijo smeihu gledalcev in dajejo preveč koncesij »humorističnim« neduhovitostim. Zdi se mi, da je »Vijolica z Montmartrac« opereta takega značaja, da jo slične neskladnosti motijo in ji manjšajo vrednost.

Gd. E. Druzovičeva je kot »Vijolice« vse-skozi uspela. Vlogo pariške male poulične pevke je podala z vso prepričevalnostjo. Njena živahna, a nepriljubljena naravna in preprosta igra je bila ves čas na odlični višini in je obrnila vseskozi enoten značaj. Tudi s svojim mladostnim in jasnim glasom, ki je v vsem svojem obsegu — tudi v višini — enovit, je zelo ugajala.

Trije umetniki: slikar Raoul Delacroix g. B. Sancerne, čigar igra je bila mestoma premirna, sicer pa dober, pesnik Henry Murger g. D. Gorinška, ki je bil v igranju boljši kot v petju, ker je prerezko izstopal iz ostalih, ter glasbenik Florimond Hervé g. B. Medvena, ki je tokrat izrazil tepe pel, v igri pa včasih izstopal iz svoje vloge, — vsi trije se sprva niso popolnoma oživeli in se je prvo dejanje razvijalo sunkovito, neenakomerno. Nihon gd. P. Udovičeve je bila podana resnično, petje je morda manj zvenelo. G. V. Skrbinšek je dal Pirigiju zelo posrečeno postavlo. Barona J. Rotšilda, ki je bil v maski in v nastopu dober, naj bi g. B. Stupica v govoru ohranil enakega do konca. Postava ekssekutorja Piskačka je v

osebi g. P. Koviča izzvala mnogo zaslužnega smeha in nič bi ne izgubila na učinkovitosti, če bi izostale še nekatere manj duhovite domislilce. Generala Pipa de Frascatilla je igral E. Grom s primernim dostojanstvom.

Ostale vloge, trgovce Blumé g. Furjana, direktor teatra g. P. Rasbergerja, tajnik Leblane g. R. Nakrsta, gledal. sluga Maurice g. A. Harastovič in vse druge so bile domala izérpno podane ter so v spretni režiji mnogo pripomogle k splošni učinkovitosti in pestrosti.

Zborovo petje je bilo tokrat — zavestno ali zaradi strnjene, zaprte scenerije na odru — mnogo izrazitejše in ni utonilo za orkestrom. Zeleti bi bilo le še dovršenije skladnosti obeh v agogiki, v menjavi brzine.

Spenglerjevo gledanje sedanje dobe. Univerzitetni profesor g. dr. Marij Rebek je v terek, dne 15. januarja, v Ljubljanskem klubu predaval o mislih, ki jih je znani nemški zgodovinski filozof in kulturni kritik Oswald Spengler napisal o naši dobi v svojem zadnjem delu »Jahre der Entscheidung«. Nemški mislec, ki ima veliko sledilcev, duhovito analizira položaj raznih svetovnih držav in pri tem razvija svojo tezo o razpadanju kulture belega plemena na škodo nebelih, ki se dvigajo in odvzemajo gospodstvo nad svetom. Njegova izjavjanja se osredotočujejo najbolj okoli Rusije, Amerike in Japonske, kojih medsebojni antagonizem bo najusodnejšega pomena za bodočnost. Od tega bo najbolj prizadeta bivša vladarica morja Anglija, v kateri stara družba s svojimi tvornimi silami tudi naglo razpada. Zelo zanimiva je slika, ki jo podaja Spengler o Ameriki, ki kot mešanica vseh ras ne pozna organične države v našem smislu, je brez tradicije in neomejene vladane od velekapitala, ki se tu na čuden način veže z nižjimi sloji, dočim imamo še v Japonski gospodujočo kasto z viteško tradicijo in krvnim odličjem ter ljudsko

kulturo. Kar se tiče Rusije, kljub vseizenačujočemu socializmu skriva v sebi velike vrednote, ki bodo še prišle do izraza, ko bodo sproščene sedanjega oklepa. Ta dejstva so prepletena z znanimi Spenglerjevimi idejami, ki se z vso ostrino obračajo proti veleumetni inteligenciji, ki jo zelo duhovito opredeljuje kot »razum brez krvi«, o polesti, ki je nujen predpogoj visoke kulture, in o destruktivnih lastnostih sodobne množice, ki se sestavlja iz pohlepne mešanice na eni ter maščevanja želnih proletov na drugi strani. Predavatelj je na to navezal svojo kritiko Spengler dela preveč na podlagi analogije iz antične kulture, ne vpošteva stroja, ki ima usoden pomen za duha in obliko sedanje civilizacije, in je pristranski, v kolikor mrzi plebs in meni, da njeni nagoni ne morejo ničesar trajnega ustvariti. So pa njegove perspektive prav tako, kakor razkrivanje ran sodobne bele družbe in vzroki, ki jih zasleduje v brezdvomnem razpadanju naše kulture, v glavnem pravilno gledani in zaslužijo največje vpoštevanje. Poslušalec so sledili izvajanjem z veliko pozornostjo in so bili predavatelju hvaležni za globok vpogled, ki jim ga je nudil z dobro analizo Spenglerjeve misli in s svojo kritiko ter z načinom, kako je osvetlil predmet po svojem gledanju, tako da je znal poslušavcu usodni problem našega časa popolnoma približati in mu pomagati, da ga doume. Predsednik kluba g. dr. Windischer je po velikem aplavzu zaključil prireditve, čestitaje odličnemu predavatelju, da je klubu zopet pripomogel do uspešega večera, s katerim se po pravici more ponašati. — Večer je bil izredno obiskan!

Zbornik združenja profesorjev-Slovakov — prinaša v glavnem članke o vzgoji na srednjih šolah, statistike itd., je tudi informativni članek (na 2 straneh) o knjigi dr. Lovra Sušnika: »Akademski poklic«. Recenzent referira o izboru poklicev, o notranjih in zunanjih momentih, predvsem pa govori obširno o enem izmed najtežjih

poklicev — o profesorskem. Zanimivo je, kaj pravi o knjigi: »Knjiga zelo dobro odgovarja svojemu namenu! Napisana je v jasnem stilu in je zelo izbrpna. Ne pozablja na nobeno okolnost, katera pri izboru poklica pride v poštev. Napisana je iz enotnega vidika. Taka knjiga tudi nam manjka. Škoda, da knjiga ni pristopna tudi našemu dijaštvu. — I. Z.

Zagrebski drobiž

Mario Šimenc, dramski tenor, je postal nekaj potujoč pevec naše države, ki nima sreče, da bi ga katera hiša sprejela v svojo družino. Tako hodi med Belgradom in Zagrebom in povsod ga sprejemajo radi in z mnogim klicanjem pozdravljajo obiskovalci gledališč. V teh dneh je spet navdušil Zagreb, kamor je prišel gostovat s svojimi najboljšimi partijami iz oper Turandot, Aida in Židinja. Njegove kvalitete a kulturne in prirodne strani so se posebno uveljavile na tukajšnjem odru, ki tako rad odpira svoje prostore slavnim inozemcem. Ob teh primerih je kritika brez izjeme ugotovila visoko nivo Šimenca: moč in sijaj svojega glasu je podredil kulturni sili petja in njenemu izraznemu registru in prav tako je močno dogljal igralsko stran svojih vlog. Na cesti še zmerom marsikdo hudomušno pogleda za Šimencem, toda na odru je že davno opustil nekdanjo komodnost svojega nastopa. Zdj bo naš slavní gostilničar iz Varšavske ulice najbrž spet potoval naokrog, dokler ga prijazna usoda kam ne prikene.

H. D. U. Strossmayer v Zagrebu namerava vpeljati intimitne umetniške večere s predavanji in glasbenim programom. Vabila za prvi večer v Moderni galeriji so že razposlali. Govoril bo predsednik društva msgr. dr. Rittig, za njim pa bo predaval dr. Slavko Batušić o baročnih cerkvah na Hrvatskem. Sodeloval bo zagrebski trio.

II. evharistični kongres v Ljubljani

Vseposplošno zanimanje za kongres. Glavni pripravljavci odbora prejema z vseh strani države razveseljiva poročila o živahnem zanimanju, ki vlada povsod med katoličani za ljubljanski evharistični kongres. Vse katoliško časopisje v državi redno poroča o poteku priprav za kongres. Prav tako prinašajo vesti o kongresu nekateri inozemski listi. Vse kaže, da bomo lahko na kongresu pozdravili v večjem številu predstavnike katoličanov iz Češkoslovaške, Poljske in elasti iz Francije. Tudi iz Avstrije nam poročajo, da vzbujajo tam priprave za kongres mnogo pozornosti. Dal Bog, da bi bilo vse to zanimanje vseskozi osredotočeno v Njega, kateremu kongres pripravljamo! Za nas Slovence pa se ob vsem tem še veča odgovornost za uspeh kongresa, ki je po

svoji organizatorični plati odvisen predvsem od nas. Zato mora duh katoliške akcije letos združiti vse, kar katoliško misli, čustvuje in teži, k močnemu delu za preroditev naših duš in za čim veličastnejše slavlje evharističnemu Bogu.

Djakovski pripravljavni odbor, Djakovski škof msgr. dr. Akšamovič sporoča, da so je 3. t. m. osnoval v Djakovu škofijski pripravljavni odbor za II. evharistični kongres v Ljubljani. Sestavljajo ga: predsednik msgr. J. Sokol, kanonik-opat; podpredsednik g. dr. Markovič Zvonimir, prof. bogoslovja; tajnik g. I. Berka, prebendar stolne cerkve in škofijski ceremonijar; odbornika: dekan in djakovski župnik dr. Didovič Franjo ter katehet g. Stjepan Bauerlein.

Krajevni odbor JS za železničarje

Železničarji v območju ljubljanske direkcije so mesečno pridobivali več in več članstva pri Jadranski straži, tako da se je zaradi smotnejšega delovanja pokazala potreba za osnovevanje lastnega krajevnega odbora Ljubljana-železnica.

Ustnovni občni zbor te važne domoljubne in narodno-obrambne organizacije je bil preteklo nedeljo v dvorani »Sloga« v Ljubljanskem dvoru.

Po lepem pozdravnem nagovoru predsednika Oblastnega odbora g. podbana dr. Pirkmajerja, ki je od srca pozdravil ta važen korak v organizaciji tega vobče koristnega gibanja med javnimi uslužbenci, so se vršile volitve novega Krajevnega odbora, v katerega so bili soglasno izvoljeni: za predsednika: direktor Josip Cugmus; za člane upravnega odbora pa: načelnika Ivan Deržić in ing. Franc Fine, višji svetnik Karlo Zupančič, poverjenik Matko Drolenik, višji kontrolor Franc Pustoslavšek, višji pristav Nace Irkič, kontrolor Janez Košir, Vinko Furlan, Josip Dermelj, Marcel Gruden in Alojz Maser, nazor. proge Val. Poženel ter Ivan Gerželj in Franc Kervin. V nadzorni odbor pa: višji svetnik ing. Franc Zelenko, višji pristav dr. V. Melliva ter višji kontrolorji: Hijeronim Hvala, Viktor Jerc in Pavel Masič.

Po volitvah je novoizvoljeni predsednik Krajevnega odbora Ljubljana-železnica gosp. direktor Cugmus imel daljši govor, v katerem je v lepih besedah orisal pomen JS za vse naše narodno udejstvovanje, posebej pa še za železničarski stan. V zvezi z visokimi cilji in nalogami tega združenja, ki zbira v svojih vrstah tisoče in tisoče prijateljev in branilcev našega morja, se je gospod predsednik spomnil tudi blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki je svojo žal poslednjo pot nastopil baš po morju ter s tem najbolj nazorno pokazal, kaj moramo hoditi, če hočemo, da bo naša mlada država zdrava in močna. S pozivom na čim vnetejše sodelovanje med članstvom je gospod predsednik zaključil občni zbor s pomembnimi rečmi, ki sta gesli naše JS: Cuvajmo Jugoslavijo! Cuvajmo naše morje!

Prvi občni zbor novega Krajevnega odbora je najboljši porok, da se bodo železničarji z vso ljubeznijo oprijeli svoje nove matice v okrilju JS.

Protijetično delo v Kamniku

Kamnik, 16. januarja.

Marsikdo v našem mestu najbrž še ne ve, da je v Kamniku krajevna protituberkulozna liga, ki je dosedaj opravljala delo organizatoričnega in statističnega značaja, študiranja krajevnih in drugih prilik. Sedaj z veseljem sporočamo naši javnosti, da je to delo toliko napredovalo, da more liga prirediti delo v širšem smislu, to je stopiti pred javnost in razviti delo po dosedaj doseženih dognanjih. Ligi predseduje sanitetni inšpektor g. dr. J. Polec, vestransko pa podpira protituberkulozno gibanje predsednik mestne občine g. F. Kratnar.

Odbor je sklenil za protituberkulozno delo pridobiti čim več sodelavcev iz vrst raznih društev, korporacij, ustanov, tovarn, delavstva, meščanstva in uradov. Liga želi dosežati okrog 250 članov; posrečilo se je pridobiti v članstvo vse delavstvo ene tovarne, železi pa je, da temu zgledu sledijo delavci vseh ostalih tovarn. Članarina znaša letno le 12 Din, to je mesečno samo en dinar. Prosimo, ako ee v krakem oglaš nabiralec članov, da ga povsod blagohotno sprejmete in z ozirom na plemeniti in prekoristni namen ustanove pristopite kot člani k protituberkulozni ligi.

V kratkem bo v posvetovalnici mestne občine sestanek zastopnikov kamniške javnosti, kjer se bo obravnavalo bodoče ligino delo. O tem bomo še poročali.

Koledar

Četrtek, 17. januarja: Anton, puščavnik; Marjan, mučenec.

Novi grobovi

† V Kamniku na Šutni je umrla v 75. letu starosti ga. Marijana Juvan, roj. Kašman. so-proga železniškega uradnika v p. g. Juvana. Pokopali jo bodo v petek ob 16 popoldne na pokopališču na Žalah. Naj počiva v miru, žalujocim naše sožalje!

† V Rogatecu so pokopali splošno priljubljene kurjača g. Martina Mikuliča. Že nekaj časa je bolehal, sedaj pa je kruta smrt neusmiljeno segla po njegovem življenju. Bil je star šele 50 let. Ko so polagali krsto v grob, je žalostno zapiskala lokomotiva. Zdelo se je, ko da joče za onim, ki je bil v življenju tako tesno združen z njo. Tovaršji železničarji z g. postajateljcem na čelu so ga vsi spremljali na njegovi zadnji poti.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

prilpoda sledeče veseligrice in komedije: Gogolj: Revizor, komedija v 3 dej., 20 Din; Mla-kar: Nevesta iz Amerike, predpustna igra v 3 dej., 5 Din; Česnik: Pogodba, kmečka komedija s petjem v 3 dej., 12 Din; Dobovšek: Radikal-na kura, burka s petjem v 3 dej., 20 Din; pev-ske točke ki tej igri 40 Din; Schönher-Skrbin-šek: Zemlja, življenjska komedija v 3 dej., 15 Din; Thoma: Lokalna železnica, komedija v 3 dej., 12 Din; Linhart: Zupanova Meka, kome-dija v 2 dej., in Linhart: Matiček se ženi, ko-medija v petih dejanjih, 14 Din; Moliere: Na-mišljeni bolnik, komedija v 3 dejanjih, 6 Din; Collato-Kuret: Beneški trojček, komedija v 4 dejanjih, 16 Din; Petrovič-Skrbinšek: Vozel, vaska šala v 3 dejanjih, 18 Din; Nušič-Govekar: Narodni poslanec, komedija v 3 dej., 18 Din; Nušič-Govekar: Navadni človek, šala v 3 dejanjih, 7 Din; Iz ljubljani in zonet najdeni mož, burka v 3 dejanjih, 20 Din; Divji in ne-deljski lovci, komedija s petjem, 20 Din.

Pri migreni

neuralgiji, menstrualnih težko-
čah in vseh vrstah bolečin de-
luje hitro in zanesljivo

ALGOCRATINE

Proizvajalca E. LANGOSME, PARIS.
Dobiva se v vseh lekarnah.
Orl. n. n. 41.2574 od 11. XI. 1934

Ostale vesti

— **Združenje borcev Jugosla-vije »Boj«** obvešča vse krajevne skupine bojevnikov, da radi nenadne bolelosti g. Ljotiča, ki si je zlomil nogo, odpade za nedeljo, 20. t. m. sklicani zbor delegatov.

— **Ga. Bernot-Golobova** priredi samostojen koncert v Rimu. Ko je v preteklem letu 4. aprila nastopil z velikim uspehom na mednarodnem glasbenem festivalu v Firenci, jo je pred-sednik kr. akademije »Di Santa Cecilia« v Ri-mu povabil, da bi priredila samostojen koncert, ki bi ga organizirala ta akademija. Koncert se bo vršil 18. t. m. popoldne ob 4, na katerem bo pevka izvajala poleg drugih tudi pesmi jugosl. komunistov, med temi 4 slovenskih: Osterca, Svare, Lajovicja in Skrijanca.

— **O Julijskih Alpah** predava drevi v Za-grebju odlični ljubljanski foto-amater Cvetlo Svigelj na povabilo Hrvatskega planinskega društva. Pri predavanju, ki se bo vršilo v po-slopnju univerze, bo pokazal tudi 160 slik iz Ju-lijskih Alp.

— **Od Metlike do Ljubljane** je sicer res 130 km železniške proge, vendar jo prevozi normalni osebni vlak — če ni posebne zamude — v petih štiri urah. Osebnih vlakov — vsaj glavni — prevažajo tudi vsakdanjo pošto. Dru-gih prevoznih sredstev za pisma nimamo na tej progi, ker se zrakoplov Ljubljana-Sušak menda ne ustavlja v Metliki. Kakšnega prometnega sredstva se je po poslužilo pismo, oddano v Metliki, dne 24. jan. 1934, ki je došlo v roke našemu naročniku v Ljubljani včeraj, dne 16. jan. 1935, pa naj ugame, kdor more.

— **Železniška nesreča v Zagorju**. Na postaji v Zagorju se je včeraj ponesrečil 35-letni zavi-rač Karel Kokovica iz Litije. Kokovica je imel opravke na progi, pri čemer ga je opazilo že-lezle lokomotive, tako, da je Kokovica padel pod drveči stroj. Kolesje stroja je šlo Kokovici čez levo nogo in mu jo odrezalo v stopalu. Po-nesrečenega Kokovico so naložili na vlak ter ga prepeljali v Ljubljano. Z glavnega kolodvora je Kokovico prepeljal v bolnišnico reševalni avto.

— **Prošnja**. Neki zavod v Sloveniji potrebuje slovensko sv. pismo. Prosimo, če mu more kak duhovnik ali kak zavod brezplačno odstopiti celo slovensko sv. pismo stare (Wolfve) izdaje, tudi nevezano, ali če to ni mogoče, vsaj 2. zvezek starega zakona (bukve Sodnikov — Esterinih bukve). Blagovoli naj ga poslati na upravo »Slovenec«, Ljubljana, Kopitarjeva uli-ca 6-I.

— **Pri blei sivorumenkasti barvi ko-že**, utrujenosti oči, slahem počutku, zmanj-šani moči za delo žalostnem razpoloženju, težkih sanjah bolečinah v želodcu, priti-sku krvi v glavi in strahu pred boleznijo se svetuje, da se skozi nekaj dni jutrai na tešče pije čaša naravne »Franz-Josef-grenčice V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josef« voda največ radi tega, ker na mil način odstranja vzroke mnogih bo-lezenskih pojavov

— **V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine** od 16. t. m. je objav-ljen »Kraljevi ukaz o amnestiji in pomilosti-tiv«, dalje »Naredba, da dobi zakonik o sodnem postopku v grajskih pravdah moč v območju apelacijskega sodišča v Skopljus, »Naredba o izpremembah § 53. naredbe o sodnih pologi-h (depozitih), o izdajanju denarja in denarnih vrednostih in o postopku z vrednostnimi pošilj-kami, poslanimi sodišču, »Naredbe o kontroli in sredstvih za denaturiranje, »Pogoji za ka-kovost specialnih sredstev za denaturiranje spirita«, »Popravek v pravilniku za izvrševanje naredbe o zaščiti kmetov« in »Taksni pristoj-benik za Zbornico za trgovino, obrt in indu-strijo«.

— **Praktična violinska šola**, 3. zv. Snisal Fr. Schönher, založil H. Hüfer v Mariboru. Zvezek obsega 48 strani velikega formata in obdelava v vseh podrobnostih tretjo lego v zvezi s prvo. Bogata izbira ritmično pestrih vaj za eno in dve violini nudi učencem dovolj snovi, da more seči s pridom tudi po posamez-nih zaokroženih skladbah, ki bodo primerne tudi za javne produkcije. Nekateri teh so ori-ginalno delo pisatelja, druge so vzete iz Beethovna, Händla, Prumaja in drugih avtorjev. Šola je napredaj povsod, kjer prodajajo muzi-kalije in stane 36 Din.

— **Maskirana razbojnika** sta vdrli te dni zve-čer v hišo vdove Tane Vasiljevič v Kotoru. Vdova je bila sama doma. Razbojnika sta drahtevala od nje, da jima prinese vse denar in dragocenosti, kar jih ima pri hiši. Vdova pa ni hotela nič sli-šati o tem ter se je spustila z roparjema v borbo. Roparja sta jo seveda obvladala, ji zamašila usta in jo privezala na hišni stebel. Potem sta pre-iskala vso bajto in odnesla denarja in dragocenosti za nad 50.000 Din. Vdova je bila vso noč privezana na stebel. Šele jutraj so jo rešili so-sedje.

Za zimski sport NIVEA-Creme

Zlasti v hladnih dneh potrebuje Vaša koža — da ne razpoka in ne postane raskava — močno zaščito pred vremenskimi vplivi. Nadrinite valed tega vsak večer in tudi čez dan obraz in roke dobro z Nivea-Creme. Na ta način ni oster in hladen zrak ne bo škodoval Vaši koži; ostala bo nežna in elastična.

Od kod to delovanje? Od eucerita! Prav ta napravi Nivea-Creme tako učinkujočo.

Koroška Bela

V nedeljo, dne 13. t. m., je, kakor smo že poročali, umrl na Koroški Beli g. Andrej Soberl, davčni uradnik v Skofji Loki. Rodil se je leta 1899 ravno tam v vzgledni krščan-ski delavski družini. Ker je že v svoji zgo-dnji mladosti kazal izredno nadarjenost za učenje, so ga starši namenili za študij. Vse-skozi odličnjak v šoli, je britko občutil, da je sin delavskih staršev. Kot osmošolec se je prostovoljno udeležil bojev za osvobodit-vev Koroške. Tam si je tudi nakopal kal bolezni, ki ga je v najlepši dobi življenja spravila v grob. Potem se je vpisal na prav-no fakulteto novo ustanovljene slovenske univerze. Težke denarne razmere pa so ga prisilile, da je študij zapustil in prevzel mesto začasnega učitelja v Prekmurju, kjer je služboval v veliko zadovoljnost tamkajš-njega prebivalstva. L. 1925 je stopil v služ-bo kot pripravnik pri davčnem uradu v Krškem, kjer je služboval 6 let. Po službeni potrebi je bil premeščen v Čabar. Ker se mu je zdravstveno stanje slabšalo, je bil na last-no prošnjo premeščen v Skofjo Loko, kjer je vršil težko — naporno službo na davčnem uradu, skoraj do zadnjega dne. Kot uradnik se je vedno zavedal, težko časa in je bil v službi strogo nepristranski.

Naj počiva v miru!

Jesenice

Volitve zaupnikov. V petek bo jeseniško de-lavstvo zopet iz svojih vrst izbralo može-zaupnika, ki bodo za dobo enega leta posredovali med de-lavstvom in vodstvom podjetja. Velikega pomena je mesto obratnega zaupnika, zato pa je za ta važen posel treba izbrati pravih mož. Krščansko delavstvo na Jesenicah in Javorniku, ki je včlanje-no v Jugoslovanski strokovni zvez, je postavilo kandidate, katerim delavstvo lahko popolnoma za-upa, ki bodo v pravem pomenu besede zaupniki. Glasovnica JSZ skupine kovinarjev je bela, zato naj vsakdo belo glasovnico vtakne v kuverto ter jo zalepi, modro in rdečo pa naj vrže proč. Gle-aovanje se bo vršilo od petih zjutraj pa neprene-homa do enajstih zvečer, tako, da se volitev udele-že lahko delavci vseh treh izmen. Volilni lokal je to-varniška kazina.

»Mati in sinc«. V nedeljo bomo v Kerkovem domu zopet imeli priliko videti novo dramsko vprizoritev, ki so jo pripravili člani »Aljaže«. Igrali bodo tridejansko dramo »Mati in sinc«. Vse-bina drame je silno zanimiva in napeta, zalo naj si jo vsakdo ogleda.

Vsled pomanjkanja naročil zadnje čase razni oddelki železotovarne počivajo po dva dni v tednu. Nič kaj vesela novica o novem letu, na katero smo šele pred komaj štirinajstimi dnevi etavili toliko upov.

Občni zbor. Drevi bo v Kerkovem domu redni letni občni zbor pevskega in glasbenega društva »Aljaže«. Dolžnost in obvezno za vsakega člana je, da se obnega zbora udeleži.

Višnja gora

Še nedavno bi bil moral teči, vsaj tako so pravili, kdor bi Višnjanoj oponašal polža. Danes se jim prikupiš, saj je Polzevo že ponos ne samo smučarskega kluba Polž, ampak vseh pristnih Višnjanoj, ki upajo, da se bo njihovo dosedaj tako enolično življenje poživilo v vsa-kem oziru ne izvemših gospodarskem. Daj Bog, da jih upanje ne bi goljufalo! — K časopisnim poročilom o sprejemu g. knezoškofa in drugih gostov na kolodvoru na dan blagoslovitve smuč-doma na Polzevem pripominjamo, da je pre-vzvišenega g. škofa in ostale visoke goste naj-prej pozdravil g. župnik Vidmar, igrala pa je godba Prosvetnega društva. To resnici na lju-bo, da ne bo kakakega nesporazuma.

Kot uvodno pripravo na evharistični kon-gres so se vršile od 1.—8. decembra 1934 du-hovne vaje za fante in dekleta. Presenetila je disciplina in vztrajnost fantov. Pri skupnem sv. obhajilu smo jih našli okrog 140! Vsaj 100 od teh, upamo, se bo udeležilo tudi evhar.kongresa.

Prosvetno delo se poživlja. Godala se zopet svetijo in, kakor že omenjeno, je godba po dolgih letih že nastopila z razveseljivim uspe-hom. — Za krasno uspešo duhovno igro »Teo-filus«, ki jo je priredila fantovska kongregacija 8. decembra pret. l. je sledila o božičnih praz-nikih sijajna igra Trije kralji. Splošna sodba je bila ta, da sta bili to najlepši igri, kar jih je kdaj nudil naš višnjijski oder. Toraj: Smuk! — pa navzgor, ne navzdol!

Št. Jernej

Še o razpečevaleh krivoverskih knjig. G. An-ton Kirn, posestnik in gostilničar v Dolnji Pre-kopi, nam izjavlja, da pri njem ni bil na hrani in tudi ne na stanovanju nobeden razpečevalec zgoraj omenjenih knjig. Radi objavljamo to iz-javo, ker nečemo nikomur delati krivica.

Novo mesto

Prodajalec raznih krivoverskih knjižice so se pojavili pred nekaj dnevi tudi pri nas. Zlasti je tu ponujala svoje blago neka mlada gospodična. Ponujala je sv. pismo, katero je spisal neki zdravnik, in vedela je povedati, da bo edino ta knjiga pripeljala človeštvo na pravo pot in ga rešila današnje krize itd.

Brezposelnost. Z rastočo zimo in mrazom, zlasti z zadnjim anegom je prišlo v mesto vse polno najrazličnejših ljudi, ki prosijo po hišah — večnoma denar. Pripovedujejo, da so brezposeln-i. Nekateri so tako sumljive zunanosti, da bi se jih človek po pravici ustrašil, ako bi jih srečal na samem. So pa ti ljudje precej vsiljivi. Mnogi amrde po žganju. Zadnjo soboto pa se je poleg domačih revežev in »brezposelnih priklatio v mesto tudi precej eiganov obojega spola, ki so kljub strogim odredbam mestnega županstva pro-sjačili po mestu.

Prva žrtve letošnjega smučanja. Preteklo so-boto popoldne je bilo na kapiteljskem marofu vse živo smučarjev in sankarjev. Med njimi je bil tudi prosvolček Cvetko Povše. Med smučanjem je padei tako nesrečno, da si je zlomil nogo. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Usmiljenih bratov v Kandijl.

Gornja Sv. Kungota

Lepo uspeša božičnica je bila prirejena na tuk. Šoli. Ker nabiralna akcija pred prazniki ni bila še končana, se je božičnica vršila sedaj po šolskih počitnicah. V primernem nagovoru se je šolski upravitelj g. Spraje spomnil do-b. otnikov, ki so pripomogli, da je bilo nad 130 otrok razveseljenih z raznimi darovi. Mnogo revnih otrok je bilo obloženih in obutih, za kar gre mnogo zahvale tukajšnjemu učitelstvu. Da je po prireditvi tako nad vse pričanovanje lepo uspeša, se je zahvaliti tudi g. učitelju Baj-lecu, ki je s svojim estetskim čutom in s po-močjo svoje dece tako lepo uredil prireditveni prostor. G. učitelj Bajlec je tudi vodil nabi-ralno akcijo v Zg. Sv. Kungoti sami in je na-bral v denarju in blagu nad 900 Din vrednosti. Toliki skrbni za naše otroke se učitelstvu, po-sebno pa učitelju tretjega razreda g. Bajlecu, prav iz srca zahvaljujemo — starši otrok!

Ob 400 letnici mučeniške smrti Tomaža Mora

Lord kancler - obglavljen

Katoliška cerkev je tega moža razglasila za blaženega, sedaj pa bo razglašen tudi za svetnika

Dne 7. julija 1935 bo preteklo 400 let, odkar jena morišču v londonski trdnjavi Tower položil svojo glavo pod rabljevo sekuro plemenit krščanski mož Tomaž Mor (Morus).

Posvetna zgodovina 16. veka nam kaže malo mož, ki bi bili tako vredni občudovanja, kakor je nesrečni angleški kancler Tomaž Mor (Morus). V njem občudujemo ne navadno bistrost uma, čudovito izobraženost, globoko utrjeno versko prepričanje in npravo vzorno življenje, Henrik VII., angleški kralj, je ljubil in spoštoval tega moža, dokler ga ni tudi proti njemu premagala nesrečna strast. Često je zahajal k njemu in po

več ur sta skupaj hodila po vrtu, kjer se je kralj z veseljem učil od duhovitega svojega prvega svetovavca. Večkrat se je izrazil, da na celim Angleškem nima Moru podobnega moža.

Ko je pa pohotnost in častiželjnost zapeljala Henrika, da se je uprl papežu, da je odgnal svojo pravo ženo Katarino in da je Angleško celo odtrgal od rimskega apostolskega prestola, tedaj je Tomaž Mor še mnogo bolj pokazal svoj veliki značaj. Nikakor se ni dal pregovoriti, da bi bil zagovarjal kraljeve zmote in priznal kralja za

cerkveneg poveljarja na Angleškem. Pretili, laskali so mu, preganjali so ga, — vse ni nič pomagalo.

Tomaž Mor se tudi potem ni upognil, ko ga je kraljeva samopašnost vrgla v ječo, kjer je zdihoval dolgih 13 mesecev. Tudi v ječi je vedno obsojal kraljevo postopanje in tak, nespremenjen, mož jeklen je ostal tudi, ko ga je kraljevo povelje spravilo na morišče, kjer je pod sekuro padla glava enega najblajših in za Angleško najbolj zaslužnih mož. Ta Tomaž Mor je prvi »utopist«.

Leta 1516 v 36. letu svoje starosti, je priobčil Mor v Levenu knjigo, kateri je dal naslov »Utopia«. V tej knjigi se opisuje v prijetni obliki komunizem, ki vlada na izmišljenem otoku Utopiji. Knjiga je pisana v krasni latinščini in je takoj vzbudila po celi Evropi veliko zanimanje. Mnogi pisatelji so posnemali Mora v podobnih spisih.

Knjiga je spisana v obliki razgovora. Tomaž Mor sam najprej kritikuje angleške razmere: prevelike davke, lene plemiče, propadajoče poljedelstvo, ker je večino polja špekulacijska suknena obrt spremenila v ovčje pašnike. Napada tudi smrtno kazen, jezi se nad goljufijo diplomacije in bojaželjnostjo zunanjih držav.

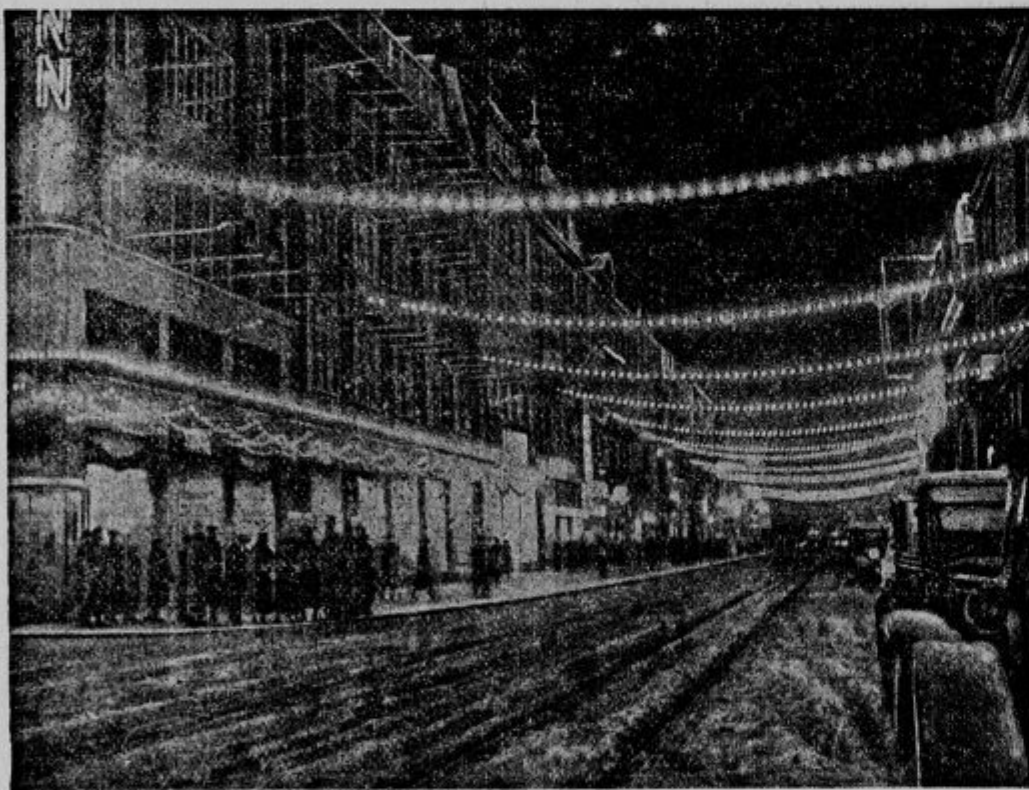
Nato mu odgovarja izmišljena oseba Rafael Hitlodej (Hythlodæus), opisuje mu, da je našel nekje otok z imenom Utopia, na katerem je neki modri Utop vzorno uredil zakonodajstvo, upravo in gospodarske razmere.

Hitlodej najprej modruje o vzrokih družabnega zla, in opiraje se na Platonov spis o državi trdi, da je zasebno lastništvo največ zakrivilo neugodne razmere. Zasebno lastništvo pa najbolj vzdržujejo plemiči in zato so ti najhujši nasprotniki splošnega blagostanja.

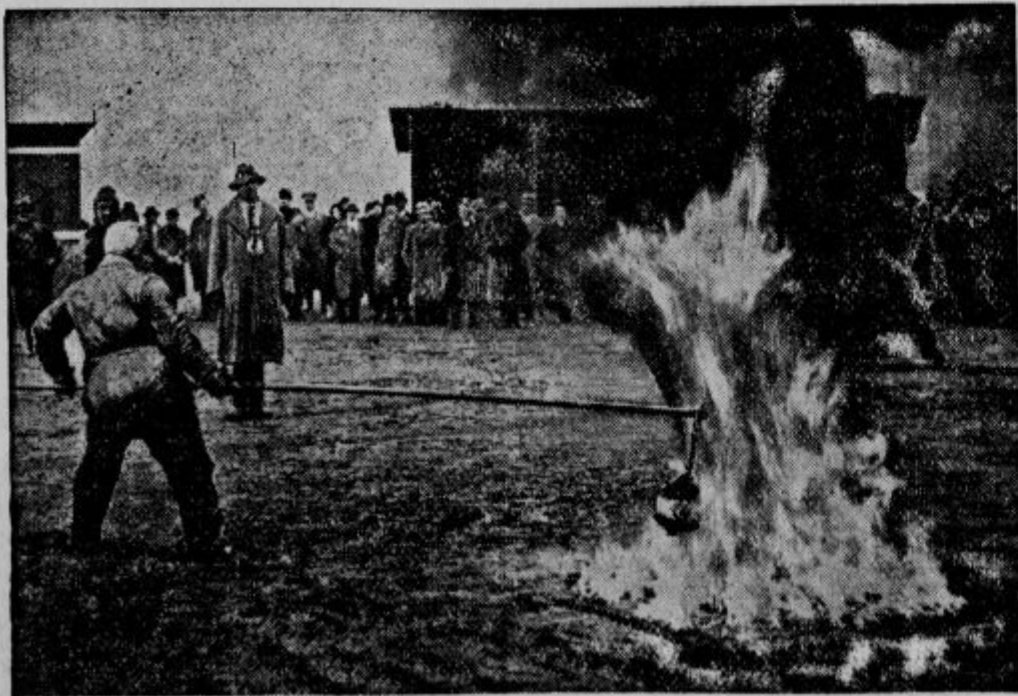
Zaradi njih toliko trpe delavski stanovi, da se jim slabše godi kakor živalim. In, žal, je tako po vseh državah, razen v Utopiji. Povsod so zvezani bogatini proti ubožcem, katere odpravljajo in jim za mnogo dela dajejo malo zaslužka. Bogatinom bi se morala vzeti pravica do odušstva in povzdigniti bi se moralo zopet poljedelstvo.

Ker ne vlada pravica po državah, je tudi vzgoja slaba in država je prav za prav sama kriva hudodelstev, zaradi katerih obsoja nesrečne hudodelce na vislice.

Posaarci praznujejo zmago

Posaarje je slovesno praznovalo izid glasovanja, ki je odločilo, da se zopet združi z Nemčijo, od katere je bilo ločeno skoro 17 let. Vsa mesta so v zastavah, povsod so v ponedeljek bile razsvetljave. Na podobi vidimo slavnostno razsvetljavo v glavnem mestu Posaarja, v Saarbrücken-u.

Bomba pogasi požar. V Rimu so za poskušnjo vrgli v ogenj bombo, ki je bila napolnjena s snovmi, katere duše ogenj. Bomba se je v ognju razpočila in pogasila ogenj. Sedaj to iznajdbo razglašajo za zelo važno, seveda zopet za slučaj — vojne! Pravijo, da bodo sedaj lahko s bombami gasili požare, katere bi zažigale bombe. Najbolje bi seveda bilo, ko bi ne bilo vojne in bi ne bilo treba zažigalnih bomb. Gasilske bombe naj bi pa uporabljali, kadar bi kje do nesreči začelo goriti.

V Utopiji je pa vse drugače.

Komunisti se sklicujejo na Mora, češ, da je v svoji Utopiji z otoka srečnih razširjal komunizem. Toda Tomaž Mor komunistične ideje polaga v usta svojemu nasprotniku Hitlodeju.

Mor sam očita Hitlodeju najraznovrstnejše stvari. Dokazuje mu, da je nemogoče vzdržati mir in red tam, kjer se osebnost človekova hudo ponižuje in skoro uničuje. Pravi mu, da potemtakem mora priti naposled do splošne lenobe in odtod do nezadovoljnosti in anarhije. Očita tudi protislovne nadzornike pri delu. Kjer je vse tako vzorno, morali bi tudi ljudje biti toliko utrjeni v dobrem, da bi radovoljno delovali v splošno blaginjo. Toda Hitlodej mu ne more odgovoriti nič drugega, kakor: »Pojdi gledat na Utopijo!«

Zavoljo tega Mor sam zametuje komunistični sestav.

Posebej opozarjamo še na nekaj, kar nam kaže duhovitost Morovo, zraven pa tudi slabost komunističnih idej. Mor potrebuje v svoji državi sužnje, kakor jih potrebuje Platon, ker, če imajo biti nekateri popolnoma enaki, je to le mogoče, če drugi nimajo popolnoma nobenih pravic.

Tomaž Mor se je rodil 7. febr. 1478 v Londonu. Bil je otroško pobožen in strogega življenja. Nameraval je stopiti v samostan. Vendar se je leta 1504 odločil stopiti v angleški parlament in se leta 1505 oženiti. Pod zloglasnim Henrikom VIII. je postal l. 1529 lord kancler angleškega kralja, toda je odstopil leta 1532, ker je obsojal kraljevo razmerje s Kraljico Katarino Aragonsko in odpad od Rima. Ker ni hotel priseči Henriku, ki se je proglasil za angleškega papeža, je bil leta 1535 obglavljen. Katoliška cerkev je tega velikega moža kot mučenika 29. dec. 1886 razglasila za blaženega, letos pa bo baie razglašen za svetnika.

Zamorci postajajo katoličani

Malo pred božičem je frančiškanska cerkev »Corpus Christi« v Chicagu doživela nekaj posebnega. Ta dan je bilo naenkrat krščenih 75 zamorskih spreobrnjenec. Pri krstu je sodelovalo osem frančiskanov. Dve leti in pol je od tega, odkar so frančiškani to cerkev odprli zamorcem. Od tistega časa je bilo v njej krščenih že 400 zamorcev. Poleg te cerkve je šola, katero vodijo frančiškanke. Vanjo hodi 486 zamorskih otrok. Leta 1934. je bilo 126 teh otrok krščenih. Na koncu letošnjega šolskega leta pa jih bodo zopet krstili 150.

Roman za stare in mlade

Pikica in Tonček

Deset minut nato, ko sta zapustili hišo, se je po stopnicah, ki so vodila v njeno podstrešno sobo, priplazila navzdol debela Berta. Tako tiho se je priplazila, kakor se pač more takšna debeluhinja plaziti. Narahlo je potrkala na vrata Pikicine sobe, a nihče ji ni odgovoril.

»Morda pa že spi, rakovica mala?« se je vprašala. »Ali pa se je samo potuhnila. Dala ji bom kos sveže pogače. Samo opreznost moram biti. Odkar je ta Blaginja, mrcina nemarna, pri hiši, si človek ničesar več ne upa. Ko sem zadnjič potrkala na vrata, me je takoj zatožila milostivi. Spanje pred polnočjo je najbolj zdravo in ga ne smemo nikomur kratiti, je dejala. Takšna bedarija, spanje pred polnočjo! Pikica je zdaj zmeram tako bleda in trudna, kakor da sploh nič več ne spi. Ta koza domišljava, Blaginja, mora imeti nekaj za plotom. Vse skupaj se mi že smešno zdi. Če ne bi bilo Pikice in ravnateljice, bi že zdavnaj odšla iz hiše.«

»Ali boš tiho,« je zagrozila Dudku, ki se je vzravnal v svoji kočari pred Pikicino sobo in hotel zgrabiti pogačo. »Lezi nazaj, butec, in da mi ne zmeš niti besede! Tu imaš košček, zdaj pa jezik za zobe. Ti si še edini pri hiši, ki nima nobenih skrivnosti pred menoj.«

Peto premišljevanje govori:

O radovednosti

Kadar moja mati čita roman, napravi takole: Najprej prečita prvih dvajset strani, potem konca. Zakaj dela tako? Vedeti hoče vnaprej, kako se roman konča: veselo ali žalostno. Drugače ji žilica radovednosti ne da miru. Ne privadite se še vi tega! In če ste se že privadili, se spet odvadite, prosim vas!

To je namreč prav tako, kakor že brkljate štirinajst dni pred božičem po materini omari, da bi izvahali, kakšne darove ima pripravljene za vas. In ko vas potem starši pokličejo k božičnemu drevescu v sobo, dobro veste že vse. Ali ni to strašno? Hliniti morale poleg svoje presenečenja, čeprav že zdavnaj veste, kaj boste dobili, vaši starši se pa čudijo, zakaj vaša radost ni tako iskrena, kakor je bila druga leta. Ves božični praznik ste jim s tem pokvarili in sebi tudi.

In ko ste naskrinjav brkljali po omari in našli v njej štirinajst dni pred svetim večerom darove, tudi niste občutili pravega, resničnega veselja. Zakaj ne? Zato, ker ste ves čas trepetali v bojazni, da vas kdo preseneti. Človek se mora naučiti potrpljenja. Radovednost je grobokop sleherni radosti.

SESTO POGLAVJE

Nočno delo otrok

Ali poznate Cesarjev most ob brezovem nasipu? Ali ga poznate zvečer, ko zablišči pod temnim nebom brez svetlobnih reklam? Pročelja

Tih ocean je preletela ameriška letalka Amalija Earhart. Od Honoluluja na Havajskih otokih do Oaklanda v Kaliforniji je letela 18 ur. Tam so jo seveda slovesno sprejeli, čeprav je letela na kljub prepovedi havajskih oblasti.

★

Pozabljen anglikanski pridigar

Sloveti anglikanski pridigar Horne bi bil nekega dne moral pridigovati v cerkvi sv. Janeza v Londonu. V svoji raztresenosti pa je mesto v cerkvi sv. Janeza šel v cerkev sv. Pavla. Stopil je v zakristijo, ne da bi bil opazil svojo zmoto. Tudi potem, ko je v zakristiji videl drugega pridigarja, se ni spomnil, da se je zmotil. K sreči pa sta se oba pridigarja, ki se sicer nista poznala, začela pogovarjati. Pridigar je dejal: »Danes pa ne bom imel dosti poslušalcev.« — »Zakaj ne?« je vprašal Horn. Pridigar: »Ker pol Londona vre v cerkev sv. Janeza poslušat slovečega Horna.« — »A, tako?« je mirno odgovoril Horn, če je tako, pojdem pa še jaz, ker bi ga tudi rad slišal. Sedaj šele se je zavedel svoje zmote in je naglo odšel, da ne bi zamudil.

Poljaki v Ameriki

Prva poljska župnija v Ameriki je bila ustanovljena že pred 80 leti. Je to župnija, ki še danes nosi poljsko ime »Panna Maria« (Gospa Marija) v Teksasu. Poljski duhovnik iz Gor. Šlezije je ustvaril podlago za sedanje obširno dušno pastirstvo med ameriškimi Poljaki. Iz nesrečne Šlezije, kjer so Prusi tako strahotno stiskali Poljake, se je leta 1855, izselilo v Ameriko 85 poljskih družin. V Teksasu so ustanovili svojo naselbino »Panna Maria«, katera se še danes tako imenuje.

Danes je v vsej Ameriki 862 poljskih katoliških župnij, od teh 815 v Združenih državah in 47 v Kanadi. Največ katoliških župnij imajo Poljaki v državi Pensilvanija, namreč 153. Med mesti pa je Chicaga tisto, kjer je največ poljskih župnij, tu jih je namreč 43!

Komične opere in Admiralove palače so vseprek posejana s pisanimi svetlobnimi napisi in izločbami. Na nasprotnem hišnem elemenu, onstran reke Spreve, miglja v tisočih žarnicah reklama za znano pralno sredstvo: vidimo ogromen kotel, iz njega se kadi para, snežno bela srajca plapolajo sredi nje, slika za sliko se vrsti v tem pisanim bogastvu. In zadaj, nad poslopji ladjedelnice, žari sleme Velikega gledališča.

Avtobusi drvi v dolgih vrstah čez hrbet mostu. V ozadju se dviga kolodvor Friderikove ulice. Naduljene železnice se vijajo skozi mesto, okna vlakov so razsvetljena, vozovi polžijo kakor preli-vajoče se kače v noč. Včasih je vse nebo rožasto pobarvano od odeva svetlobe, ki žari pod njim.

Berlin je lepo mesto, tukaj posebno, na mostu, zlasti pa še zvečer! Avtomobili se gnetejo po Friderikovi ulici navzgor. Ulične svetiljke in žarometi blestijo, na hodnikih pa se prerivajo ljudje. Lokomotive piskajo, avtomobili ropotajo, avtomobili trobijo, ljudje se pogovarjajo in smejejo. Otroci, to je življenje!

Na mostu je stala revna, suha žena s temnimi naočniki na nosu. Držala je v rokah torbo in nekaj zavojčkov vžgalice. Poleg nje je čepela majhna deklica v raztrgani obleki.

»Kupite vžgalice, gospoda moja, kupite vžgalice!« je klicala s tresočim se glasom.

Mnogo ljudi je prišlo, mnogo ljudi je odšlo mimo.

»Usmilite se nas, siromakov!« je točeče javkala deklica. »Škatlica samo en dinar!«

Debel možakar se je približal sirotama in segel v žep.

»Mama je že čisto slepa in še tako mlada. Tri škatlice tri dinarje!« je jecljala deklica.

Debeli gospod ji je stisnil v roke dva dinarja in odšel dalje.

»Bog vam povrni, ljuba gospe!« je zaklicala deklica.

Pa je v tem hipu dobila od suhljate žene suknj v hrbel, in ardit glas je zarenal nad njo:

»To vendar ni bila nobena gospe, to je bil mož, prisnoda!«

»Ali ste slepi ali niste?« je užaljeno vprašala deklica. Potem se je hitro spet začela klicati in klicati s tresočim se glasom: »Kupite vžgalice, gospoda moja, kupite vžgalice!«

K njej je stopila stara gospa, ji poderila tri dinarje in prijazno kimajoč šla dalje.

»Kupčija cvete,« je šepnila deklica. »Štiriindvajset dinarjev že imava, daki pa eva samo pet škatlic vžgalic.«

In je spet s točnim glasom nadaljevala:

»Usmilite se nas, siromakov, škatlica samo en dinar!«

(Nadaljevanje sledi)

SPORT

Češki trener L. Stehlik:

Občudujem podjetnost smuškega kluba Ljubljane

O božiču, ko je bila vsa Slovenija zelena, ko je staro in mlado hropelo po snegu, je bilo na Pokljuki bele odeje dovolj. Zgledu SMK Ljubljane, ki je zgradil leta 1933 aredi smuškega paračiča velik planinski hotel, so sledili letos še drugi ljubljanski akademiki, ki so se naselili za počitnice v mala zavetišča. Slalom klub 34, ki je preskrbel dom za svoje tekmovalce, blekati podjetnik Lovec, ki je zgradil na Ogoreljkah svoj hotel, dr. Stern, ki je zgradil svojo vilo.

Pokljuka je postala pravi smučarski tabor. Na najrazličnejših klancih, ki so idealni za začetnike, in na strmih, pred katerimi imajo celo najdrzejši tekmovalci svoj strah, uživajo smučarji svoje zimsko veselje. Izurjeni mojstri bele opojnosti delajo težje ture na vrhove od Debele Peči proti Tescu, začetniki pa uživajo v terenskih vožnjah proti Mrzlemu studencu ali Blejski koči, proti Javorjniški planini ali Podjelu, kjer je čudovit razgled na Bohinj, in proti smučarskim snežnim vrhom na Voglu.

Ko še ni bilo nikjer snega, so se na Pokljuki vršili tečaji za tekmovalce in za hotelske goste, skakalci pa so pričeli s prvimi skakanjem na novi skakalnici, ki je dopuščala skoke do 36 m. Stari mojstri, kakor Šramel, Dečman, Palme in drugi so skakali za svoj trening, hvallili so skakalnico, gledavo pa skakače, zakaj kljub težkemu izteku so bili padci naravnost izjemni.

Sredi smuškega življava se je naenkrat pojavil pred domom SMK Ljubljane češki tekmovalci in trener Leoš Stehlik. Tekmovalci ga imajo v najboljšem spominu, saj je deloval pri nas tudi lani, pa tudi hotelski gostje se ga spominjajo: predaval jim je lani o tajnih belega sporta, s tekmovalci pa je ravnal tako moistrovno in hkrati sportno, da si je pridobil simpatije vseh.

Z Leošem govoriti je sportniku pravi užitek. Z izrednim razumevanjem vam pripoveduje o smučeh, zakaj mora biti ta želeček globokjši, zakaj oni hrbel mekšeji — z ljubzenjo govori o Pokljuki, ki je zanj najlepša smuška pokrajina, neizprosno pa je, ko zapoveduje tekmovalcem.

Ko sem ga vprašal, če ne bi hotel za »Slovenec« par stvari povedati, ki to rad stori, zlati ker njegovi tekmovalci zelo cenijo sportna poročila in članke v tem listu. V veliki obdobji avsa komaj našla prazno mizo, Leoš je naročil močnatno jed, jaz pa čisto evička — ne tekmovalcu pač nikdo ne more tega zameriti.

Vse skupaj se mi zdi kot pravi smučarski tabor, je prišel. Ugaja mi družba, ki je samo smučarska, prav je, da so tekmovalci izolirani, navdušeni sem nad tem, ki so idealni za klasične in za moderne panoge smuškega sporta. Pokljuka planota dopušta vse nianse teka, v najširšem in najfinem oziru. Tekmovalci imajo v domu vse udobnosti — mehko toplo posteljo, tečno hrano in tople prhe po vsakem treningu. V Tamarju je bilo drugače; mlajši tekmovalci sploh ne vedo, kaj imajo danes, se je oglašal Palme in Dečman ga je popravil, da je tudi on še mlad. Hvala Bogu, oba sta še mlada in upamo, da bosta še marsikatero leto nastopala za barve našega naroda.

Občudujem podjetnost smuškega kluba Ljubljane in sem nad njim navdušen, je nadaljeval Stehlik. Niti v češkoslovaški republiki, kjer zavzema smučanje večje dimenzije, ni kluba, ki bi se lahko postavil s tehničnimi napravami. Mi imamo vse mogoče stvari, za tekmovalce pa ni tako poskrbljeno kot pri vas. Tudi naši tekmovalci prebivajo v hotelih, vendar se morajo preveč prilagoditi moderni družbi, in to je škoda. Tu na Pokljuki ostanejo fantje, kakršni so, v svojem domu se počutijo domače. V urah odmoru se preoblečejo v opatje in v domačo obleko, niti eden nima civilne obleke seboj; vidiš, to mi ugaja in tako je prav. Kmečki fant je enakovreden akademiku, vsi se dobro razumejo in kar je glavno, tu ni nevarnosti, da postane tekmovalce hohotajler.

Naše tekmovalce čakajo lišine in slovenske tekme. Kratek čas priprave zahteva intenzivno in ekonomično delo. Ne samo v pogledu kondicije, popraviti in plemenitiiti je treba tehniko teka in smuka, zakaj tehnika je poleg krepkega zdravja poglavitna stvar za zmago. V tehnični popolnosti je sebi pravi užitek sporta, kajli končno sport le ni teater za gledavce, temveč je nekaj, kar naj opleniti in obogatiti življenje aktivnega tekmovalca. Uspehi, ki ga dosežejo z e silo in težavo, ne pomenja pravega veselja; le-to je v zmagi, kakor dosežejo z lahkoto, pri kateri je delo milo kakor koncert zdravja moči in lepote.

Leoš Stehlik je eden redkih trenerjev, ki ne vlada z avtoriteto paragrafov, temveč z močjo svoje osebnosti. Vsa večer so tekmovalci veseli, včasih prepevajo, včasih plešejo, vendar ko nastopi dežela ura, izginejo, pa četudi je v družbi še tako mikavno. Ne vem, čigava zasluga je to. Gospod predsednik je znan po disciplini in v Stehliku je našel idealnega sotrudnika. In tako so fantje vsako jutro sveži in v veselih korakih merijo svojo pot v sneg, ko ostali gostje še spijo.

Tekma za prvenstvo univerz v tekih na 18 in 8 km

Predvčerajšnjim so bile na Škoflji tekme v tekih na 18 in 8 km. Tekmovalci so odločevali iz Ljubljane z opoldanskim vlakom, ob 14.30 je pričelo tekmovalstvo. Na daljši progi je startalo 11 tekmovalcev, med njimi mnogo znanih: Bleisla, Jenko, Palme, Dečman, Mikiš, Privršek, Baehler. Proga je bila lepo speljana, tola veter in vsaki otroci so imeli marširke, tako da je večina tekmovalcev našla na krajo progo, nekateri pa so začeli celo sploh izven proge. Na krajši progi je privozi prvi skoki čli Dečman Tone, takoj za njim pa Mikiš Ljuban. Seveda to niso nikakoli oficialni rezultati, ker je avtoritativni g. Bodo Kramarčik tekme razveljavil. — Tekme za prvenstvo univerz se bodo ponovile v februarju, vendar so že predvčerajšnje tekme dokazale, da so letos akademiki močnejši kot kdaj prej.

★

Zimsko-sportni odsek SPD v Slovenjgradcu priredi na klubski dan, 30. januarja ob 13 pri svoji novopostavljeni postojanki na Kremzarjevem vrhu (1161 m) klubsko tekmo (proga 7 km, mešana). Start in cilj pri teči. Za člane je tekma obvezna, nečlani so vabljeni. Obiskovalci se opozorjajo, da je smuka ugodna, koča pa je slabo okleto.

25K Hermes. Tablični tenis sokolja. Drevo ob 19 pri Keršičevem sestanku zaradi udeležbe na turnirju SK Reke. Priidite vsi in toboš! — Načelnik.

Vromensko poročilo JZSS

Planina na Kraju: 30 m snega, Koča pod Bogalčinom: smuka idealna, Sadržica: 30 cm snega, smuka prav dobra, Rakitna: 40 cm snega, smuka mestoma dobra, Kofec: jasno, smuka dobra, Huteč-Planica: jasno, vetrovno, 8 cm pršila, Tamar: 40 cm pršila, Kranjska gor: jasno, vetrovno, 3 cm pršila, Vršč, Krnica: 1 m pršila, Klajni vrh: jasno, 30 cm pršila, smuka izborna, Koča na Pesku: 45 cm pršila, smuka ugodna, Senjorjevo dom: 70 cm pršila, smuka izborna, Mariborska koča: 40 cm pršila, smuka izborna, Ruzka koča: 30 cm pršila, smuka izborna, Ruzki vrh: 35 cm pršila, smuka izborna.

Aktivna kreditna politika države

Poročali smo, da je ministrski svet sklenil uredbo, po kateri spadajo pod finančno ministrstvo tudi Državna hipotekarna banka, Privilegirana agrarna banka in Poštna hranilnica poleg Narodne banke, za katero že itak velja pristojnost finančnega ministrstva. Zanimivo je, da uredba ni odtegnila nadzorsva nad Obrtno banko kralj. Jugoslavije trgovinskemu ministrstvu in je podvržla finančnemu ministrstvu, najbrž zaradi manjše važnosti tega zavoda in njegovih specialnih nalog, čeprav spada tudi ta banka med privilegirane denarne zavode.

Poštna hranilnica se nahaja sedaj pod nadzorstvom prometnega ministrstva, pod katerega so spadale tudi pošte, trgovinsko ministrstvo pa je imelo v njenem nadzorstvu dva delegata. Drž. hip. banka pa je spadala pod trgovinsko ministrstvo. V drugih državah se je nahajala tudi Poštna hranilnica v sestavi finančnega ministrstva, n. pr. v Avstriji, Madjarski, na Poljskem in v Romuniji.

Vsekakor je nova ureditev nadzorstva nad temi zavodi zelo značilna. Ni zvezana samo z osebnostjo novega finančnega ministra, ampak ima večji pomen in bo prišla vedno v dobro finančni politiki države. Dobro je, da se kreditna politika državnih denarnih zavodov ter privilegiranih denarnih zavodov osredotoči, toda pri tem ne sme to osredotočenje pomenjati prevelikega apeliranja države na te ustanove.

Preveliki apel države na te ustanove, posebno za neproduktivne svrhe, ne bi bil na mestu. Umestno pa je, da se kreditna politika teh ustanov v okviru obstojećih zakonov in pravilnikov, uredit ter naredb dirigira enotno. Posebno je to važno sedaj, ko bomo morali vendar enkrat začeti z aktivno politiko na denarnem trgu in ne bomo smeli biti interesi ostalih denarnih zavodov zastopljivi.

Od te enotne usmerjenosti kreditne politike denarnih zavodov pa pričakujemo še nekaj važnega: potrebna je razdelitev dela med zasebnimi in privilegiranimi denarnimi zavodi. Obe skupini ne smeta konkurirati med seboj pri zbiranju vlog, ampak morata stremeti za tem, da zajame ena skupina še ono, česar druga skupina ni mogla zajeti, nikakor pa ne gre, da bi si jemali vložitke ena drugi. Iz tega je razvidno tudi stališče, ki ga morajo zavzeti privilegirani denarni zavodi nasproti zasebnim denarnim zavodom. Pomisliti je treba, da zasebni zavodi niso samo banke na delniški podlagi ali pa celo takega tipa, kot jih je imelo po Srbiji. Med zasebne denarne zavode štejemo tudi regulativne hranilnice, katerim se ne more očitati pretrganega dobickarstva, dalje štejemo med najvažnejše skupino zadruge. Če je kakšna ustanova potrebna vse pomoči, potem je to naše združništvo. Vedeti je treba, da sedanje krize vsaj pri slovenskem za-

družništvu — drugje nam razmere niso tako znane in ne moremo soditi popolnoma objektivno — ni bilo krivo združništvo, ampak splošna kriza zupanja. Zato je bilo umestno prisločiti združništvu na pomoč, ne pa ga pustiti lastni nemoči v takih razmerah, kjer zmore nekaj le energična državna intervencija.

Zanimivo je mesto v komunikiju glede združjenja privilegiranih denarnih zavodov pod nadzorstvom finančnega ministra, kjer je govora o važni nabavi novih sredstev za kmetijske potrebe in sploh za gospodarstvo v naši državi. Iz tega bi bilo sklepati, da se pripravljajo akcija za dovajanje tujih sredstev našemu združništvu. To je nujno potrebno, ker je zaščita kmeta — dolžnika odvzela združnam velike vsote ter jih imobilizirala tako, da se danes sploh ne more več govoriti o poslujočem kreditnem združništvu. Možno pa je, da si hoče vlada zagotoviti znatna sredstva za konverzijo kmetijskih dolgov tudi potom privilegiranih denarnih zavodov.

Vsekakor je po našem mnenju osredotočenje nadzorstva nad privilegiranimi denarnimi zavodi pomemben znak, da se nahajamo v dobi aktivne kreditne politike, ki bo šla za tem, da mobilizira za naše gospodarstvo nova denarna sredstva.

Izprememba taks Zbornice

Uvedba taks za izjave o inozemskih delavcih

Kr. banska uprava dravske banovine je odobrila nove taks Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, katerih veljavnost se je začela z dnem odobritve t. j. 8. januarja 1935.

Po tej novi odredbi so taks za potrdila po členu 95, odst. 5 zakona o obrti ostale neizpremenjene postavke za trgovinske obrte: a) na debelo 500 Din, b) na drobno 250 Din in c) mali obrti (čl. 19 št. 2, zak. o obrti) 100 Din. Znižane pa so taks v točki 2. Rokodelski in ostali obrtniški obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala neizpremenjena postavka: v ostalih krajih 75 Din. 3. Industrijski in rudarski obrti: 2. v krajih z več kot 50.000 prebivalci 400 Din (doslej 600 Din), z več kot 20.000 prebivalci 300 (doslej 450) Din, z več kot 5000 prebivalci 150 (doslej 150) Din, nova je pozicija v krajih z več kot 1000 prebivalci 100 (doslej skupno z ostalimi kraji 75) Din, nadalje je ostala ne

